

2 ØRE BØLGELINIE (1905-1964)

Eksponat af Knud Arne Jürgensen

**Ekspонатet præsenterer det første danske frimærke i det 20. århundrede
– 2 ØRE BØLGELINIE –
udgivet som bogtryk fra 1905 til 1933 og i stålstik fra 1933 til 1964.**

Baggrund

N.F. Olsens bog fra 1965 om *Danmarks Bogtrykte Bølgeliniefrimærker* (i ekspонатet forkortet NFO) står i dag stadig tilbage som standardværket. Nyere forskning og litteratur har imidlertid både præciseret, ændret og tilføjet adskillig ny viden og data om disse frimærker.

2 øre bølgelinie er blandt denne type mærker, og har både et af de længste og mest komplekse udgivelsesforløb udover at udkomme i såvel bogtryk som stålstik.

Formål

Ekspонатet inddrager den nyeste viden om dette mærke og fremlægger i kronologisk form samtlige hidtil kendte forhold omkring dets udgivelse. Det fremlægger tillige et repræsentativt udvalg fra mærkets forskellige udgivelsesserier og disses respektive matrice-, klichéfejl og varianter. Desuden vises og dokumenteres en række hidtil uregistrerede og/eller ubeskrivne varianter, variantkombinationer, samt tryktilfældigheder.

Indhold, opbygning, systematik og behandling

Ekspонатet redegør i kronologisk orden for samtlige udgivelsesserier, idet 'serie' her betegner en gruppe klichéer/trykplade, hvor fremkomsten af nye klichéer giver en ny 'serie'. Et eksempel på dette er da de oprindelige 1905 trykplader (1. serie) blev udskiftet med andre i 1908 (2. serie). I 1913 fremstilledes der til den nye kamtakkede udgave med arkvandmærke IV kors igen nye trykplader (4. serie), som blev suppleret i 1917 med et nyt oplag, men nu trykt på ældre papir med vandmærke krone III. I 1919 optræder der desuden helt eller delvist utakkede mærker, som i få tilfælde tillige ses anvendt postal. En af pladerne fra 4. serie (plade G) blev i 1926 tillige så grundigt retoucheret, at bl.a. den markante farveplet under højre løves løftede forben (Matricefejl 4, NFO27) dermed helt forsvandt, og der reelt er tale om en ny plade (8. serie). Da man i 1927 endelig fremstillede et helt ny moderstempel opstår der igen nye trykplader (9. serie), og *2 øre* mærket i bogtryksudgaven benævnes fra dette år som Type II.

PLAN

EKSPONATET PRÆSENTERER UDGIVELSESSERIERNES OG DERES RESPEKTIVE VARIANTER I UDVALG I SÅVEL BOGTRYK SOM STÅLSTIK:

Bogtryk	Ramme	Planche
Prøveaftryk	1	2
1. serie (1905)	1	2-6
1. & 2. serie (1905-1908)	1	7
2. serie (1908)	1	8
Matrice-, klichéfejl, varianter, korsbånd, små fabriktionsnumre	1-2	9-30
4. serie (1913)	2	31
4. & 8. serie, matrice-, klichéfejl, varianter	2-4	32-51
Takningsvarianter (1.-2. & 4. serie + 1917-oplaget)	4	52
1917-oplaget, varianter	4	53-59
Utakket udgave (1919)	4	60-62
8. (1926) & 9. serie (1927, type II)	4	63
Udgivet med reklamevedhæng (1929)	4-5	64-65
Stålstik		
Type I (1933-1938), prøveaftryk, varianter	5	66-70
Type II (1938-1964)	5	71
Varianter og "pladesår" (type II)	5	71-78
Det sidste oplag (1964)	5	79-80

Filatelisk udforskning og betydning

Ekspонатet udforsker og dokumenterer i kronologisk rækkefølge hele udgivelsesforløbet af samtlige 2 øre bølgelinieserier og eksemplificerer tillige deres postale anvendelsesformer. Denne udgivelses- og anvendelsehistorik inkluderer tillige udgivelsen af mærket i stålstik fra 1933 og frem til 1964.

Ekspонатet illustrerer dermed hele kompleksiteten i fremstillingen og udgivelsen af dette, et af Danmarks mest ikoniske frimærker i 1900-tallet, som frem til 1964 var blandt de mærker af bølgelinietypen, der udkom i et af de højeste oplagstal og over den længste kontinuerlige årrække.

2 ØRE BØLGELINIE (1905-1964)

I 1902 udkrev postvæsenet en åben konkurrence om motivet til det første danske frimærke i det nye århundrede. Vinderresultatet blev det såkaldte *bølgelinie*-frimærke tegnet af J. Therslens, hvis forslag i tidens skønvirkestil viser to af rigsvåbnets

løver med kongekronen i midten samt mærkets værdi-angivelse i en midteroval med tre bølgelinier på hver side. Disse repræsenterer rigets tre hovedvandveje, Øresund, Lille- og Storebælt. De to grupper med ni hjerter i hver side er hentet fra rigsvåbnets

Aftryk af bølgelinie-seriens originale moderstempel uden værdital i ovalens midte, der her fremstår med sort baggrund. Fremstillet i 1905 (og før farveprøvetrykkene med værdital) i sorttryk uden vandmærke og lim på tyndt rispapir, såkaldt China papir, af gravør Chr. Danielsen (jvf. Postvæsenets udgivne katalog over dets samling af danske postfrimærker, tegninger og prøvetryk opgjort pr. 1.10.1932, katalognummer 195).

Originalstemplet, der her er anvendt (den såkaldte modermolette), var fremstillet i stål og forblev indtil 1926 model for samtlige valører i bølgelinie-mærkernes bogtrykserier (type I).

1905-AFTRYKKET AF MODERSTEMPLET KENDES I YDERST FÅ EKSEMPLARER (ANSLÅET HØJST 5-6 STK.).

I sin første udgivelsesserie i BOGTRYK udsendtes bølgelinie-mærket i fem øreværdier, hvoraf 2 øre, i rød, udkom d. 1.12.1905. Mærket, der blev fremstillet på H.H. Thieles trykkeri, har mellem 1905 og april 1913 vandmærke krone III og kamtakning 12¾. Eftersom lokalporto for tryksager op til 250 gram fra d. 1.12.1905 til 31.5.1918 var blevet fastsat til 2 øre, blev behovet for et frimærke med denne valør selvsagt stærkt øget fra samme dag 2 øre bølgelinie udkom.

2 øre mærket udkom mellem 1905 og 1933 som del af bølgelinie-mærkernes i alt ti udgivelsesserier, nemlig i 1., 2., 4., 8. (alle type I) og 9. serie (type II). Fra og med 4. serie (december 1913) udsendtes mærket med nyt arkvandmærke IV kors og i kam-

takning 14x14½, mens det i 1917 tillige blev udgivet på et restoplæg af ældre papir med vandmærke krone III og trykt med genbrug af pladerne fra 4. serie.

I december 1929 udkom 2 øre bølgelinie fra 9. serie tillige som del af et hefte med reklamevedhæng. Endelig udkom mærket i STÅLSTIK d. 1.7.1933 med grafisk forlæg i 1905-udgaven, men nu tilføjet grave-ringsændringer anlagt specielt for stålstik (type I) og i takning 12¾.

Stålstikudgaven udkom sidste gang i let ændret udgave (type II) d. 14.12.1938 og forblev trykt indtil 1964.

Helsager med 2 øre bølgelinie værdi-stempler på korsbånd og dobbeltbrevkort dokumenterer tillige, at det er klichéerne fra de samme fremstillinger, der anvendtes til både frimærker og helsager.

1. serie (1905), i rød, postfrisk og med varianten: Flad hale på venstre løve (NFO1, (NFO1, plade A, position 1, 5 og 50).

Tryksag frankeret med 2 øre bølgelinie (1. serie, 1905), her med klichéfejlene: Øverste streg af "E" i højre "ØRE" er nedadbøjet (NFO82), og "Dryp" på buen af "P" (NFO85) samt en hidtil uregistreret variant: "P" og "O" sammenhængende i "POSTFRIMÆRKE". Sendt lokalt i København og annulleret med maskinstempel 'KJØBENHAVN/ 24.10.[19]06 5-6½ F' (BMS-E).

2 øre bølgelinie, BOGTRYK, 1. serie (1905, plade A og B; oplag 237.416 ark à 100 mærker):

Med inddelingen af 2 øre bølgelinie i fire udgivelses-serier forstås det antal tryk, hvortil der er benyttet de samme trykplader.

Først når de tidligere anvendte trykplader enten var blevet kasseret, eller der skete større ændringer af disse som følge af udbedringer benyttes en ny seriebetegnelse.

Det er således ikke muligt alene på grundlag af farverne i de enkelte trykoplæg indenfor hver serie, at opdele mærkerne i respektive serier, eftersom de

forskellige farvenuancer ofte skyldtes tilfældige omstændigheder som diverse sammensætninger af farvemassen, temperatursvingninger under trykningen og den efterfølgende tørring eller andre lignende forhold.

1. serie blev lavet efter, hvad filatelisten Niels Finn Olsen betegner som "1. fremstillingsmetode", hvor de to trykplader (A og B) bestod af 2 x 100 tilfældigt sammensatte klichéer, hvorfor matricefejlene er placeret forskellige steder på de to trykplader.

1. serie (udkom i 10 oplag, tryk 1-10, fra d. 1.12.1905 til 4.5.1908); ses her i hhv. parstykke, hvor det højre mærke med varianten: Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO82), samt to enkeltmærker, der begge er med omvendt vandmærke, og hvoraf det ene er annulleret på ugedagen efter mærkets udgivelse '8.12.[19]05'.

2 øre bølgelinie (1. serie) i single-frankering på brev-kort sendt lokalt i Frederikshavn.

Annuleret med sort dato- og tidafgangsstempel 'FREDERIKSHAVN/ 13.9.[19]06. 2-5 E' (BRO la-2).

Lokalporto for brevkort var fra d. 1.10.1888 til og med 31.12.1918 på 3 øre, hvorfor kortet er sat i efterporto = dobbelt den manglende porto = i alt 2 øre (markeret med "2" i blåkridt).

2 øre bølgelinie, 1. serie (1905):

Fire mærker fra 1. serie med varianterne: Uden og i varierende grad uden hjerter;

varianterne stammer formodentlig fra 7. tryk, som blev afleveret fra trykkeriet mellem d. 16.9. og 21.10.1907.

De er sandsynligvis forårsaget af nedslidte klichéer og/eller for megen fastsiddende farve, og ses relativt sjældent med annulleringer efter 1907, som vist her på det 4. mærke (afstemplet '23.4.[19]08'). Den hidtil seneste kendte annullering på et mærke med manglende hjerter er således afstemplet i Horsens d. 15.9.1908.

Oplaget med de manglende hjerter er alle trykt i en meget varm og stærk rød/brunrød farve, og er muligvis resultatet af anvendelsen af en ny og eksperimenterende farveblanding, der ikke faldt heldigt ud.

1. mærke er her tillige med varianten:

Plet i den hvide ovalring under "M" i "DANMARK"

(NFO53; hidtil uregistreret i 1. serie).

2. mærke demonstrerer tydeligt, at de manglende hjerter ofte skyldes for megen anvendt farvemasse, eftersom både dele af kronen og dennes kors her er væk.

2 øre bølgelinie
(1. serie) i 5-stribe
på brev sendt fra
Eiby til Hillerød.

Annuleret med
fire sorte dag- og
tidafgangsstempler
'EIBY/30.8.[19]07.
4-5 E' (BRO la-1)
samt sort dato- og
tidankomststempel
(på bagsiden)
'FREDERIKSBORG/
31.8.[19]07.9-10 F'
(BRO la-4).

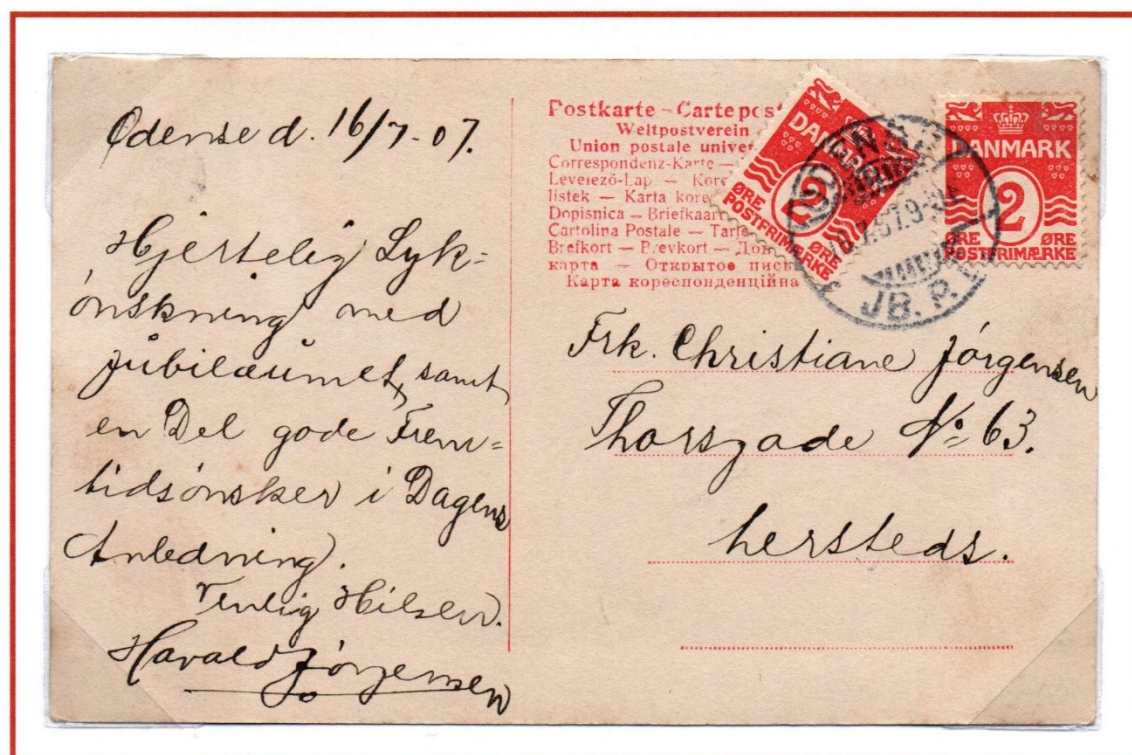
Brevtaksten for
landspporto var fra
d. 1.10.1902 til 30.9.
1919 ti øre for breve
på op til 250 gram,
hvorfor frankering-
en er korrekt

2 ØRE BØLGELINIE (1. serie 1905)

2 øre bølgelinie på brev med hidtil uregistreret variant: Stor farveplet over "R" i "DANMARK", samt 1 øre bølgelinie, i orange. Sendt lokalt i København og annulleret med maskine dag- og afgangstidsstempel 'KJØBENHAVN/-7.8.[19]06.10-11¼ E' (BMS-E) samt ankomststempel 'KJØBENHAVN/1.OMB. -8.8.[19]06./Ø' (Bro Vi-4). Lokal brevkorttakst var 3 øre fra d. 1.10.1888 til og med 31.12.1918.

2 x 2 øre bølgelinie med (på højre mærke) varianten: Flad hale på venstre løve (NFO1). Sendt lokalt i Odense og annulleret med dag- og afgangstidsstempel 'ODENSE/17.7.[19]07.9-10E' (Bro Ia-3). Lokal brevkorttakst var 3 øre, hvorfor postkortet her er overfrankeret med 1 øre.

2 øre bølgelinje (1. serie, 1905)

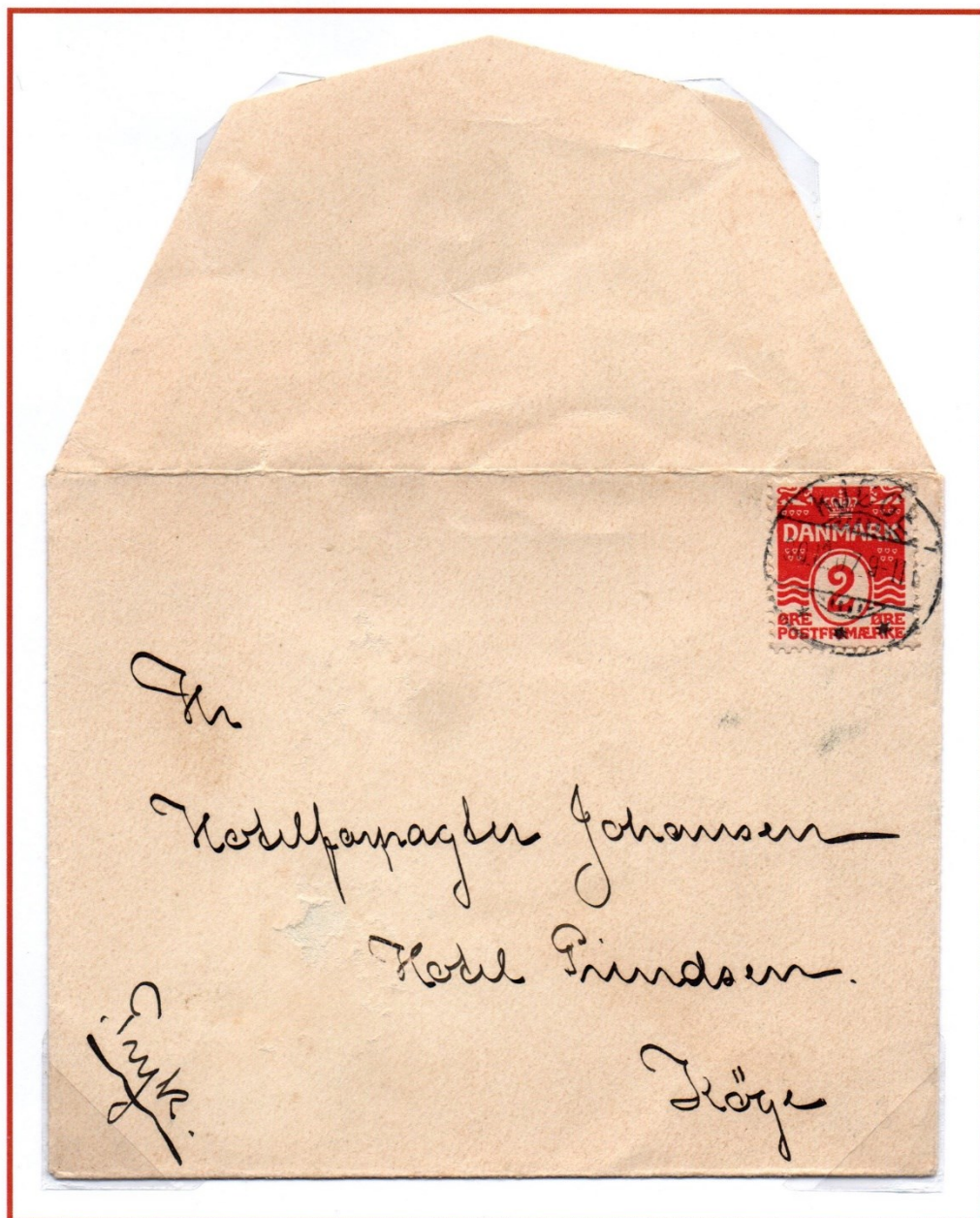
Postfrisk 20-blok, plade A, position 15-19/25-29/35-39/45-49.

Blokken indeholder matricefejlen M2: Farveplet ("Klumpfod") på venstre løves bagerste bagben (NFO6, plade A, positionerne 16, 17, 37, 38 og 48).

Desuden ses på positionerne 17, 26, 27 og 29 klichéfejlene:

Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO82) og "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

Disse to klichéfejl går igen på over halvdelen af mærkerne i hver trykplade.

2 øre bølgelinje anvendt som tryksagsfrankering på en åben brevkvart, sendt lokalt i Køge og annulleret med sort dato- og tidafgangsstempel 'KJØGE/30.12.[19]07.9-11F' (BRO la-2).

2 øre bølgelinie (1. og 2. serie, 1905-1908)

De oprindelige trykplader til fremstillingen af bølgelinie mærkerne i 1905 fik ikke nogen lang levetid idet det materiale, de blev fremstillet af, ikke var specielt holdbart. Man kunne derfor ikke benytte dem uden væsentlige nedslidninger.

Med en ny opfindelse i 1907-1908, der gjorde trykpladerne betydeligt mere holdbare, gik man derfor over til at fabrikere helt nye plader og kassere de originale. De nye plader var som følge af et vist hastværksarbejde dog fulde af fejl, og 2-øres pladerne i 2. serie (fra det 1. tryk udsendt d. 4.5. 1908) havde derfor igen et endog meget stort antal matricefejl, men nu på helt andre pladser i arket end i 1. serie.

Af hhv. matricefejl (dvs. gennemgående fejl flere steder i arket) og klichéfejl (fejl på kun én enkelt kliché) kendes der i følge filatelisten N.F. Olsen (1965) mere end 160 eksempler i 1. og 2. serie set under ét. Det totale antal er dog sandsynligvis en del højere, da der stadig findes nye varianter, omend de ikke alle er konstante.

Filatelisten Erhardt Justesen (1931) opregner for sit vedkommende 19 hovedvarianter kun i 1. og 2. serie. Mange fejl er opstået på normal vis som følge af enten forskellige sammensætninger af farvemassen, eller under tørringsprocessen og andre lignende forhold. Generelt er mærkerne i 1. serie trykt i en lysere og mere sart farvenuance, mens mærkerne fra 2. serie oftest er trykt med en mere kraftig og stærk rød farve, der undertiden nærmer sig brunlig rød.

En eksakt pladning af samtlige fejl i 1. og 2. serie er på det nærmeste uigennemførlig, eftersom der kun optræder tre matricefejl i 1. serie og yderligere to i 2. serie, mens der i 2. serie alene optræder så mange primært klichéfejl, at næsten hvert mærke har sine egne konstante fejl.

Overordnet set kan det siges, at de hvide varianter er mere troværdige som varianter betragtet end de røde farvepletter, der i mange tilfælde skyldes tryktilfældigheder; dette forhold er dog langt fra altid tilfældet.

De fem matricefejl (M1 - M5) på 2 øre bølgelinie, 1. og 2. serie:

(M1)

Flad halebue på venstre løve (NFO1/124, 1.-2. serie).

(M2)

"Klumpfod" på venstre løves bagerste ben (NFO6, 1.-2. serie).

(M3)

"Ø" defekt i nederste venstre hjørne (NFO74+151, 1.-2. serie).

(M4)

Farveplet under højre løves løftede forben (NFO15, 2. serie).

(M5)

To små farvepletter højre løves løftede forben (NFO16, 2. serie).

Mærket her er med varianterne: Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO82) og "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

Brevkort med 2 øre bølgelinie (1905, 1. serie, 1. tryk) og 1 øre våbentype, i orange, samt fortrykt julemærke på Verdenspostforeningens "Julemærkehelsagsbrevkort" (1905) med et billedmotiv (på bagsiden) af to "postengle", et posthorn og en postdiligence med hesteforspand. Sendt lokalt i København og annulleret med sort dato- og afgangstidsstempel 'KJØBENHAVN/31.12.[19]05.10-11F' (Bro Ia-1). Lokal brevkorttakst var 3 øre fra d. 1.10.1888 til og med 31.12.1918.

2 ØRE BØLGELINIE (2. serie, 1908)

2. serie blev lavet efter, hvad N.F. Olsen betegner som "1. fremstillingsmetode", hvor de nu fire anvendte trykplader (A, B, C og D) bestod af 4 x 100 tilfældigt sammensatte klichéer, hvorfor matricefejlene nu er placeret forskellige steder på trykpladerne.

Fire postfriske 4-blokke med matricefejl og varianter:

(1) Med omvendt vandmærke, plade B, positionerne 84-85/94-95 og varianterne: Defekt "Æ" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO100, B84), samt skråt afskåret fod på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO157, B84-85).

(2)

(2) Med NØ-marginaler, position 9-10/19-20, med arkvandmærke (krone) og "MK" af "FRMK." og "K" af "KGL." samt variant i NV-mærket: Små farvepletter i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO86, D9).

(3)

(3) Positionerne 84-85/94-95, med omvendt vandmærke og del af arkrandvandmærket "PO" i "KGL. POST FRMK." samt dobbelt-takning af nederste margen, hvor takningskammen har ramt arket en gang for meget. NV-mærket (position 84) er med matricefejlen: Farveplet under højre løves løftede forben (NFO15, M4).

(4)

(4) Plade C, positionerne 11-12/21-22 med varianten: Helt og delvis manglende hjerter, samt en hidtil uregistreret variant: Farvestreg i højre lodstabel af andet "A" i "DANMARK" på position 22, og varianten: Farveplet ("bindestreg") mellem "M" og "Æ" i "POSTFRIMÆRKE" på position 11 (NFO 99, C11).

(5)

(5) Enkeltmærke med delvist manglende hjerter og farveplet over højre underkant (af kronen, samt varianterne: Farveplet mellem "Ø" i venstre "ØRE" og "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO75), og: Farveplet mellem "M" og "Æ" (NFO99, C11).

2 øre bølgelinie, 2. serie (1908, plade A, B, C og D; oplag 747.631 ark à 100 mærker):

2. serie udkom mellem d. 4.5.1908 og 7.6.1913 i 23 oplag (tryk 11-33).

(1)

(2)

(3)

(1) I rød med varianten: Nedadbøjet overstreg på højre "E" i "ØRE" (NFO82), samt omvendt vandmærke;

(2) I rød med omvendt vandmærke og varianten: Afskåret fod på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO83, A73);

(3) I karminrød (22. trykoplæg, 1912) med matricefejlen M2: "Klumpfod" på venstre løves bagben (NFO6).

De fem hovedvarianter i 2. serie:

(1)

(2)

(3)

(1) Med stor bule indad midt i højre mærkekant (NFO66, B91);

(2) Med hvidt hak over øverste højre bølgelinie (NFO67, C29);

(3) Med farvepletter indvendigt på "N" i "DANMARK" (NFO34-35);

(4)

(5)

(4) Med 2. og 3. venstre bølgelinie sammenhængende; NFO47, C-pladen);

(5) Med matricefejlen M4: Farveplet under højre løves løftede forben (NFO15, A-pladen).

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejll og trykvarianter i 1. og 2. serie:

Af de mere end 155 kendte klichéfejll og varianter i 1. og 2. serie vises i det følgende et repræsentativt udvalg (alle forsynet med beskrivelser og tilhørende NFO-fejlnumre samt evt. plade og position i arket), tillige med en række hidtil uregistrerede varianter og tryktilfældigheder.

Til mærker med flere sekundære varianter, er de tilhørende NFO-numre, trykplade og positioner tillige anført (eksempel: **NFO3, A18, 2. serie** = N.F. Olsen: Fejlnummer 3, plade A, position 18 i arket, optræder kun i serie 2).

3 x 2 øre bølgelinie (1. serie) med variant på 3. mærke fra venstre: Farvestreg gennem venstre løves hale (NFO3, A18, 2. serie). Sendt fra Helsingør til København og annulleret med sorte dato- og tidafgangsstemler 'HELSINGØR/11.5.[19]10. 3-5E' (BRO Ia-3). Landsporto for brevkort var i 1910 5 øre, hvorfor kortet er overfrankeret med 1 øre.

2 øre bølgelinie i parstykke (2. serie) monteret omvendt, hvoraf venstre mærke er med varianten: Farveplet over venstre løves tunge (NFO4, C85, 2. serie). Sendt lokalt i landsbyen Halvrimmen (øst for Brovst i Vendsyssel) og annulleret med sort dato- og tidafgangsstempel 'HALVRIMMEN/10.1.[19]10.9-12F' (BRO Ia). Lokalporto for brevkort var i 1910 3 øre, hvorfor kortet er overfrankeret med 1 øre.

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejl og trykvarianter i 1. og 2. serie:

Bule øverst på "D"
i "DANMARK"
(NFO30, C31, 2. serie).

Øjet i første "A" af "DANMARK"
defekt (NFO31, A63, 1. serie)
+ hidtil uregistreret variant:
Farveplet i samme "A".

Øjet i første "A" af "DANMARK"
defekt (NFO31, 2. serie) +
øverste streg i "E" i højre
"ØRE" nedadbøjet (NFO82).

Farveplet foroven i "N"
af "DANMARK"
(NFO32, 2. serie).

Farvestreg indvendigt i "N"
af "DANMARK"
(NFO34, 2. serie).

Farveplet øverst på venstre
lodstabel af "N" i
"DANMARK"
(NFO35, 2. serie).

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejl og trykvarianter i 1. og 2. serie:

Stor farveplet nederst på højre lodstabel af "N" i "DANMARK" (NFO37, 2. serie) + Lille farveplet øverst i venstre lodstabel af samme "N" (NFO38, 2. serie).

To store farvepletter i "K" af "DANMARK" (NFO41, 2. serie) + M3 (NFO6) og manglende 5. indfatning af kronen (NFO24).

1. venstre bølgelinie defekt yderst til venstre (NFO42, C89, 2. serie) + farveplet forneden til venstre i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO151).

Farveplet i ovalens hvide venstre ring midt ud for 2-tallet (NFO49, A64, 2. serie).

Farveplet i ovalens hvide venstre ring midt ud for 2-tallet (NFO49, A64, 2. serie) på mærke med "kludetakning".

Farveplet i ovalens hvide ring under højre lodstabel af "N" i "DANMARK" (NFO52, 2. serie).

Lille farveplet i ovalens hvide ring under venstre lodstabel af "M" i "DANMARK" (NFO53, 2. serie).

Farveplet i ovalens hvide ring under andet "A" i "DANMARK" (NFO54, 2. serie).

Farveplet på ovalens røde ring til højre midt ud for 2-tallet (NFO57, A67+79, B12, D24, 2. serie).

Farveplet i den hvide oval til højre midt ud for 2-tallet (NFO64, D1 + 11+21+40, 2. serie).

Hvidt hak på øverste højre bølgelinie (NFO67, C29, 2. serie).

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejl og trykvarianter i 1. og 2. serie:

Farveplet midt mellem
1. og 2. højre bølgelinie
(NFO69, 1. serie).

Skråt afskåret højre yderkant på nederste
højre bølgelinie (NFO73, A63, 1. serie)
+ Øverste streg på "E" i venstre "ØRE"
nedadbøjet (NFO82) + "Dryp" på buen
af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

Farveplet i øjet af "R"
i venstre "ØRE"
(NFO76, B61, C61+79+96,
D7+9, 2. serie).

Parstykke med farveplet
(på højre mærke) mellem
"R" i venstre "ØRE" og
"O" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO78, 2. serie).

2 øre bølgelinie på lokalbrev i Skælskør,
annulleret `SKJÆLSKØR/27.7.[19]11. 9-11 F' (BRO Ia).
Sendt som åbent tryksagsbrev; lokal porto: 2 øre op til 250 gram.
Mærket er med varianten:
Farveplet mellem "Ø" i venstre "ØRE" og "P" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO75, plade C, position 11, 2. serie).

Stor farveplet mellem "R"
og "E" i venstre "ØRE"
(NFO79, 1. og 2. serie).

Hvid plet på nederste streg
på "E" i venstre "ØRE"
(NFO81, 2. serie)
+ M4 (NFO15).

Øverste streg på "E"
i venstre "ØRE" nedadbøjet
(NFO82, 2. serie) + nederste streg
af "E" i "POSTFRIMÆRKE"
opadbøjet (NFO146).

Skråt afskåret fod på "P" i "POST-
FRIMÆRKE" (NFO83, A73, 1. serie)
+ M2 (NFO 74) + Øverste streg på
"E" i venstre "ØRE" nedadbøjet
(NFO82) + "Dryp" på buen af "P"
i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

Små farvepletter i øjet på
"O" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO86, B3+27+52, D9,
1. og 2. serie).

Skråt afskåret ende forneden
på "S" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO90, A97, 2. serie).

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejll og trykvarianter i 2. serie:

2 x 2 øre bølgelinie (2. serie) med på venstre mærke varianten: Farveplet i øjet på "R" i venstre "ØRE" (NFO76, plade B, position 61 og plade C, positionerne 79, 96), og på højre mærke klichéfejlen: Øverste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" nedadbøjet (NFO82).

Anvendt på fortrykt brevkort som landsporto for tryksager og sendt fra København til Taasinge. Annulleret med dato- og tidafgangs-maskinstempel 'KJØBENHAVN/15.8.[19]08.12-1 E/N.' (BMS E).

2 øre bølgelinie (2. serie) med varianten: Stor fod på venstre lodstabel af "M" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO97, ubekendt plade, position 61, 2. serie). Anvendt på fortrykt brevkort som lokalporto for tryksager sendt fra København til Frederiksberg. Annulleret med dato- og tidafgangs-maskinstempel 'KJØBENHAVN/3.12.[19]10.6-7 E/K. B./K.' (BMS H-1).

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejl og trykvarianter i 1. og 2. serie:

Skråt afhøvlet underkant på
"S" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO91, 2. serie).

Lille farveplet mellem stregerne
på "F" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO93, A91, 1. serie).

Defekt fod på lodstaben af
første "R" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO94, C64, 2. serie).

Defekt fod på lodstaben af
første "R" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO94, C64, 2. serie)
+ afhøvlet "Ø" i venstre "ØRE"
og "P" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO 145).

Stor fod på "M" i
"POSTFRIMÆRKE"
(NFO97, 2. serie).

Defekt "Æ" i
"POSTFRIMÆRKE"
(NFO100, B84, 2. serie).

Flad hale på
venstre løve
(NFO104,
A27, 1. serie).

Skrå hale på venstre løve
(NFO105, A1, D2, 1. og 2. serie)
+ M3 (NFO6).

Skrå halebue på venstre løve
(NFO106, A87, 1. serie).

Skrå halebue på venstre løve
(NFO106, C63, D15+36, 2. serie)
+ M5 (NFO16).

Skrå halebue på venstre løve
(NFO108, A47, 1. serie,
A5, 2. serie).

Defekt overkant på
venstre løves hale
(NFO109, A93, 1. serie).

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejl og trykvarianter i 1. og 2. serie:

2 øre bølgelinie (2. serie) med varianten: Afhøvlet overkant på venstre løves hale (NFO120, plade C, position 34, 2. serie).

Anvendt på lokalbrev sendt i København og annulleret med dato- og tidafgangsmaskinstempel 'KJØBENHAVN/-8.11.[19]10.10 - 11¼ E/B. B./B.' (BMS-E; seneste kendte anvendelsesdato), samt ankomstmaskinstemplet (på bagsiden) 'KJØBENHAVN/1.OMB. -9.11.[19]10/V.' (BRO Vi, af typen Kragh).

Brevet (hvis kuvert er åben) er på trods af den manglende påtegning sendt som tryksag.

Afhøvlet overkant på venstre løves hale (NFO120, C34, 2. serie) + afhøvlet "Ø" i venstre "ØRE" og "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO145).

Afhøvlet overkant på venstre løves hale (NFO121, D25, 2. serie).

Defekt overkant på venstre løves hale (NFO123, D31, 2. serie)

Flad hale på venstre løve (NFO124, M1, A10, B34+35, 1. serie).

Flad hale på venstre løve (NFO124, M1, A24, B34+84, C70+84, D43, 2. serie).

Den almindelige Brandforsikring
for Landbygninger.

Fra Sognevurderingsformanden.

Tryksager.

(Jodavandsfabrikant)

Hr. *Reskier Carl Rasmussen*

21.2.10.12-1 E

Svendborg

By

Sogn

pr.

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejl og trykvarianter i 1. og 2. serie:

Farvestreg yderst til venstre mellem 2. og 3. venstre bølgelinie (NFO136, 2. serie).

Kort lodstabel på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO140, A24+79+81, 1. serie).

Skråt afskåret fod på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO141, B60, 1. serie).

Skråt afskåret fod mod højre på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO144, D7, 2. serie).

2 øre bølgelinie (2. serie) med to varianter: (1) Skråt afskåret fod mod højre på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO144, plade D, position 7, 2. serie); (2) Foden på "T" i "POSTFRIMÆRKE" skråt afskåret mod højre (NFO163, plade D, position 7, tidligere registreret som på en ukendt plade og ukendt position i 2. serie). Anvendt på korsbånd sendt lokalt som tryksag på Fyn fra Ringe til Rudme (lige syd for Ringe) og annulleret med dato- og afgangstidstempel 'RINGE/24.1.[19]12.6-11 F.' (BRO Ia-2).

2 øre bølgelinie (2. serie) i parstykke med varianterne: (på venstre mærke) Afhøvlet "Ø" i venstre "ØRE" og "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO145, pladerne ACD, i 16 forskellige positioner, 2. serie), og (på højre mærke): Farveplet i øjet af "R" i venstre "ØRE" (NFO76, plade B, på position 61, plade C, i positionerne 61, 79, 96, og plade D, positionerne 7 & 9, 2. serie). Varianterne er hidtil uregistrerede som siddende ved siden af hinanden.

Anvendt på engelsksproget markedsberetning trykt i Libau (Letland) og dateret '16/19 March 1911'.

Bragt til København, hvorfra den er videresendt som tryksag med landsporto til Esbjerg.

Annuleret med dato- og tidafgangsstempel 'KJØBENHAVN/3.-4.[19]11.6-7 E/III.' (BRO Ila-2).

Afhøvlet "Ø" i venstre "ØRE" og "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO145, ACD, 16 forskellige positioner, 2. serie).

Nederste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" opadbøjet (NFO146, B61, 1. serie).

En yderst sjælden bevaret lokalbrevsannullering på tryksagsbrev
med singlefrankering af 2 øre bølgelinie (2. serie, 1908):

2 øre bølgelinie (2. serie) i singlefrankering på lokal tryksagsforsendelse i Mejlby på Djursland (i dag et sogn i Aarhus Nordre provsti).

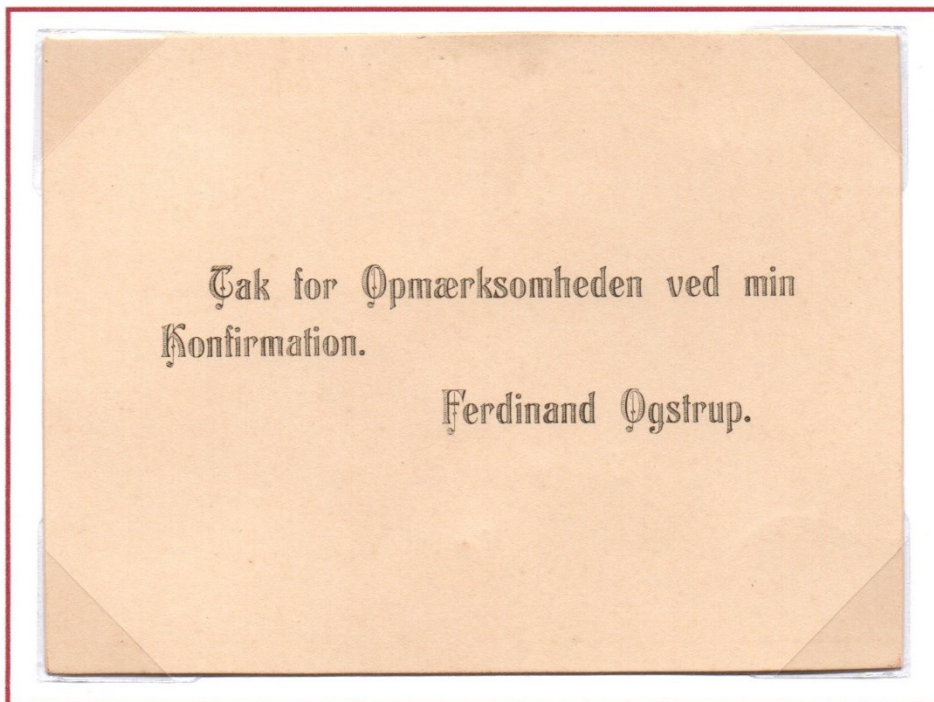
Brevet indeholder et trykt takkekort i anledning af afsenderens (Ferdinand Øgstrup) konfirmation. Ifølge Mejlby Sogns kirkebog og Danmarks folketælling i 1911 var han født i Mejlby d. 23.2.1897, og hans konfirmation fandt sted d. 9.4.1911, hvorfor brevet må stamme fra umiddelbart derefter.

Annuleret med nær retvendt stjernestempel 'MEJLBY' (type STJ II). Stemplet blev bestilt d. 8.3.1909 og leveret 16.3.1909. Oprettelsen af brevsamlingsstedet Mejlby fandt sted d. 1.4.1909. Det blev nedlagt 31.7.1926.

Mærket er med varianten:

Farveplet forneden i venstre side af øjet i "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO151, ukendt plade, position 78), samt klichéfejlene: Øverste streg af "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO82), og "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

EN AF HIDTIL KUN TRE REGISTREREDE LOKALE TRYKSAGSFORSENDELSER MED 2 ØRE BØLGELINIE I SINGLEFRANKERING, ALENE ANNULERET MED STJERNESTEMPEL.

Skråt afskåret fod mod venstre på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO157, A73, 2. serie) + M4 (NFO 15).

Et udvalg af pladede/positions-/fejlbestemte klichéfejl og trykvarianter i 1. og 2. serie:

Tyndt næstbagerste ben på venstre løve (NFO159, B34, 1. serie) + M1 (NFO 124).

Farveplet på undersiden af venstre løves hale (NFO161, C99, 2. serie).

Skråt afskåret fod på "T" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO163, 2. serie).

Farveplet midt på "K" i "DANMARK" (NFO165, D24, 2. serie).

Nederste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" opadbøjet (NFO166, 2. serie) + M3 (NFO74) + øverste streg på "E" i venstre "ØRE" nedadbøjet (NFO82) + "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

2 øre bølgelinie (2. serie, 1908) som delfrankering på et 3 øre *helsagsbrevkort* (EB23, her med variant: Brud på indre rammelinie i NV), afsendt fra Nørre-Alslev til Maribo og annulleret med dag- og tidafgangsstempel 'NØRRE-ALSLEV/ 22.12.[19]08.2-6 E' (Bro la-2; tidligste kendte dato) samt ankomststempet 'MARIBO/22.12.[19]08.5-9 E' (Bro la-3).

Mærket er med en hidtil uregistreret variant: Lille farveplet på yderste overkant af nederste venstre bølgelinie. Denne er muligvis en forløber for varianten: Stor farveplet mellem 2. og 3. bølgelinie yderst til venstre (NFO47). Landsporto for brevkort var 5 øre fra d. 1.10.1888 til og med 31.10.1917.

Et udvalg af hidtil uregistrerede varianter/tryktilfældigheder i 1. og 2. serie:

Farveplet mellem "Ø"
i højre "ØRE" og
andet "R" i
"POSTFRIMÆRKE".

Farvestreg mellem
venstre løves
halespids og ryg.

Farvestreg ("Spore")
på venstre løves
løftede forben.

Meget tynde haler
på begge løver.

"Smeltet" kors på kronen
(tryktilfældighed?).

Afskåret skrå lodstabel
på andet "R" i
"POSTFRIMÆRKE".

"Sprængt" overkant på
mærkets kant over kronen
(manglende farve?).

"Sprængt" overkant på
hele mærkets overkant
(manglende farve?).

Tyndt trykt
"POSTFRIMÆRKE"
(manglende farve?).

Lodret linieret tryk
(manglende farve?).

Tryk i "lille" format
(takningsfejl).

"Kludetakning", også
kaldet "slørtakning",
på mærke annulleret
'12.12.[19]12' (2. serie).

Et udvalg af hidtil uregistrerede varianter/tryktilfældigheder i 1. og 2. serie:

Farveplet henover højre løves bagerste pote ("klumpfod").

Hvid plet på højre løves forreste bagben.

Farveplet på underkanten af kronen.

Tyk halerod på venstre løve + flad hale på samme (NFO1).

Farvestreg mellem højre løves hale og ryg.

Farveplet under "S" i "POSTFRIMÆRKE".

Skråt afskårne fødder på "F" og første "R" i "POSTFRIMÆRKE", samt omvendt vandmærke.

Farveplet henover "E" i "POSTFRIMÆRKE".

Tynd overstreg på "E" i "POSTFRIMÆRKE".

To små røde farvepletter i halebuen på venstre løve + nedadbøjet overstreg på "E" i højre "ØRE" (NFO82) + "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

Farveplet mellem "Ø" og "R" i venstre "ØRE"; en hidtil uregistreret variant i 1. og 2. serie (= NFO175 i 4. serie).

Et udvalg af hidtil uregistrerede varianter/tryktilfældigheder i 1. og 2. serie:

Lille "knop" på overkanten af 2-tallets halskrumning lige nedenunder "N" og "M" i "DANMARK".
Anvendt på brevkort sendt som lokal tryksag i Aalborg
og annulleret `AALBORG/3-5.[19]08.5-7 [E] (BRO Ia-5).

Enkeltmærke med samme variant som
ovenfor (Lille "knop" på overkanten af
2-tallets halskrumning lige nedenunder
"N" og "M" i "DANMARK"). Dato- og
stedannulleret `KJØBENHAVN/-7.10.[19]11'.

Hhv. tyk og tynd farvestreg mellem
venstre løves halespids og ryg.

Bogstaverne
i højre "ØRE" er alle
sammenhængende
+ afhøvlet "Ø" i
venstre "ØRE" alene
(NFO145?).

Første "R" og "I" i
"POSTFRIMÆRKE"
sammenhængende
forneden.

Et udvalg af hidtil uregistrerede varianter og variant-kombinationer i 1. og 2. serie:

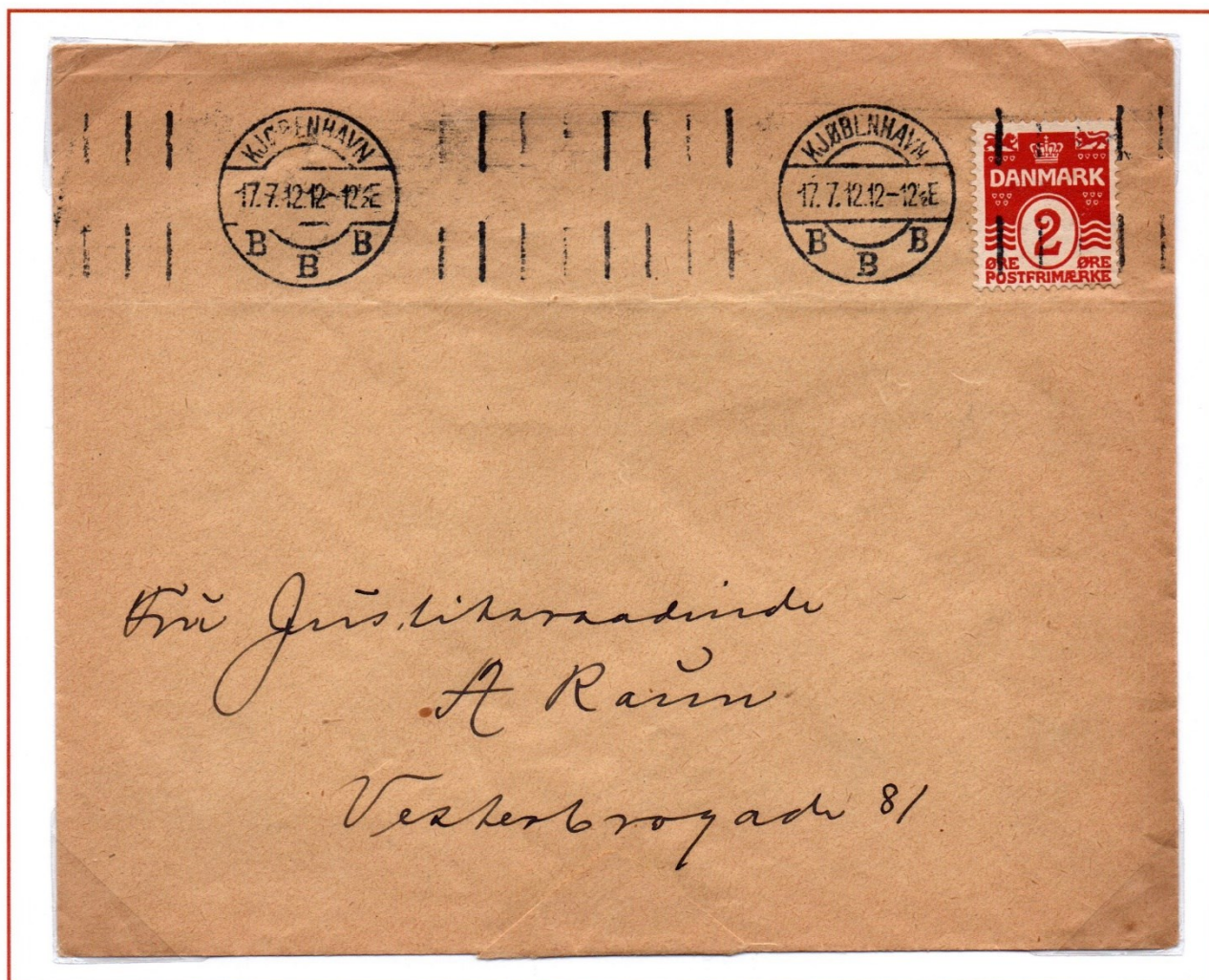
2 øre bølgelinie (1. serie) anvendt som singlefrankering på tryksagsbrev sendt lokalt i Skive.

Mærket er med følgende tre hidtil uregistrerede variantkombinationer på det samme mærke:

To små buler/farvepletter i mærkekanten hhv. lige under højre løves løftede forben og midt mellem disse (hhv. NFO129, plade B, positionerne 39, 88, 89, og NFO130, plade B, positionerne 63, 67, 81, 84).

Derudover varianten: Nederste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" stærkt opadbojet (NFO 146, plade B, position 61).

Dato- og tidafgangsstemplet 'SKIVE/2[4?].2.[19]10. 5-7E' (BRO Ia-2).

2 øre bølgelinie (2. serie) anvendt som singlefrankering på lokalbrev. Med hidtil uregistreret variant: Farveplet mellem "Ø" og "R" i højre "ØRE". Tillige med klichéfejlene: Øverste streg af "E" i højre "ØRE" nedadbojet (NFO82) og "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

Dato- og tidafgangs-maskinstemplet 'KJØBENHAVN/17.7.[19]12-12½E/B B/B' (BRO BMS-C-2).

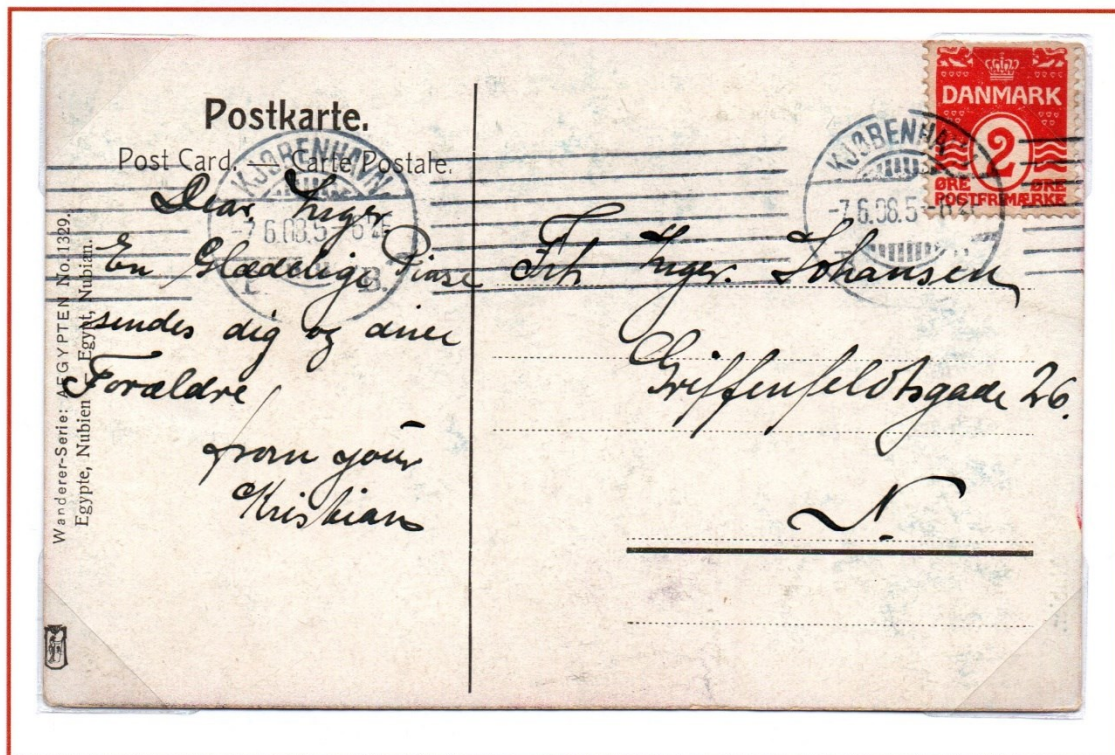
Eftersom lokalporto for tryksager op til 250 gram var 2 øre fra d. 1.12.1905 til 31.5.1918, må brevet (hvis kuvert er åben) været blevet sendt som tryksag uanset dets manglede påtegning herom.

Et udvalg af hidtil uregistrerede varianter og variant-kombinationer i 1. og 2. serie:

2 øre bølgelinie (1. serie) anvendt som delfrankering på brevkort sendt i mærkets udgivelsesmåned fra Bandholm til Maribo, suppleret med et 3 øre tofarvet, i blå og grå.
Annulleret med to sorte dato- og tidafgangstempler 'BANDHOLM/29.12.[19]05.4-7E' (BRO Ia), samt ankomststemplet 'MARIBO/29.12.[19]05.5-9E' (BRO Ia-1).
Mærket er med en hidtil uregistreret variant: Lille afknækket vensstre hjørne på foden af "P" i "POSTFRIMÆRKE", samt varianterne: Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO82) og "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO85).

2 øre bølgelinie (2. serie) med en hidtil uregistreret variant: Beskadigede haler på begge løver (skyldes sandsynligvis beskadigede og/eller nedslidte trykplader).
Anvendt som singlefrankering på lokalt postkort.
Annulleret med dato- og tidafgangs-maskinstempel 'KJØBENHAVN/7.6.[19]08.5-6¼/B. B.' (BMS-E; seneste kendte anvendelse).

Lokal brevkorttakst var 3 øre fra 1.10.188 til og med 31.12.1918, hvorfor kortet er underfrankeret med 1 øre.

2 øre bølgelinie korsbånd (1905)

To korsbånd med 2 øre bølgelinie værdistempel (1. oplag 1905, XB5) som hhv. ubrugt og anvendt.

Det ubrugte er med varianten: Overstreg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO82).

Det anvendte korsbånd er afsendt fra Hillerød til Tyskland (Bückerburg i Schaumburg-Lippe) og tillægsfrankeret med 5 øre Frederik VIII (1907) i grøn (her er med varianten:

Stor eftergravering i nedre højre del af cirklen med kongens portræt, position 91).

Annuleret med to sorte dag og tidafgangsstempler 'HILLERØD/19.7. [19]12.9-10 F' (Bro la).

Korsbåndet udkom d. 2.12.1905 i et oplag på 2.096.500 eksemplarer (nettooplaget kendes ikke). Taksten for tryksagsforsendelser til udlandet (UPU) var 6 øre pr. 50 gram fra d. 1.4.1875 til 30.6.1919, hvorfor forsendelsen her er overfrankeret med 1 øre.

2 øre bølgelinie korsbånd (1913)

To korsbånd med 2 øre bølgelinie værdistempel (2. oplag 1913, XB10), som hhv. ubrugt og anvendt, afsendt fra København til Gammel Skagen (Højen Station) og tillægsfrankeret med fire afklip af værdistempeler fra samme type korsbånd. Annulleret med fem sorte dag og tidafgangsstempler 'KJØBENHAVN/7.7.[19]24.5-6 E/3 9' (Bro IIIb-2). Korsbåndet her udkom d. 19.4.1913 med et oplag på 2.553.500 eksemplarer (nettooplaget kendes ikke). Landsportoer for tryksagsforsendelser var ti øre pr. 50 gram fra d. 1.3.1921 til 31.3.1926, hvorfor forsendelsen er korrekt frankeret.

De tidligste fabriktionsnumre på 2 øre bølgelinie:

Frem til 1910 fandtes ingen fabriktionsnumre på danske frimærker, men derefter optræder de såkaldte 'små' fabriktionsnumre på bogtryksmærker takket 12¼. Det tidligste kendte fabriktionsnummer 'D 383' (trykt i rød farve) ses således på netop et 2 øre bølgelinie mærke fra 21. trykoplæg, der blev leveret d. 23.8.1910.

Fabriktionsnumre optræder på ny i 1913, men nu begyndende med 'N.º 1' og samtidig med overgangen til arkvandmærke IV korspapir. Der indføres i den forbindelse tillige arkrandstreger rundt om hele arket, for derved at mindske slitagen på marginalklicheerne. I 1925 ændredes der igen på marginaltrykket fra og med fabriktionsnummer '279', idet borduren nu forsvinder både foroven og forneden, samtidig med at fabriktionsnummeret kun blev trykt i to af arkets hjørner.

Sjælden postfrisk 20-blok af 2 øre bølgelinie

(2. serie), plade A, med positionerne 61-65/71-75/81-85/91-95 og SPEJLVENDT arkvandmærke, samt lille venstre marginalnummer 'D 387', i rød. Udkom som trykoplæg 22, leveret fra d. 12.11.1910 til 13.1.1911.

Mærkerne er med følgende varianter:

- Pos. 62, 64-65, 72, 85 og 91: "Dryp" på buen i "P" (NFO85);
- Pos. 72-73 og 84: Øverste streg i sidste "E" nedad-bøjet (NFO82);
- Pos. 73: "P" skråt afskåret forneden (NFO83, hidtil uregistreret på denne position i 2. serie);
- Pos. 75: Hvid plet over nederste streg i "E" i venstre "ØRE" (NFO81);
- Pos. 75 og 94: Farveplet under højre løves løftede forben (NFO15).

D 387

De 'små' fabriktionsnumre optræder enten i nederste venstre eller i nederste højre margen. De to forskellige placeringer skyldes muligvis, at de blev trykt på hhv. A- og B-arket.

D 400

Postfrisk SØ-marginal 4-blok af 2 øre bølgelinie (2. serie), med positionerne 89-90/99-100 og SPEJLVENDT arkvandmærke samt lille højre marginalnummer 'D 400', i rød.

Udkom som trykoplæg 24, der blev leveret fra d. 15.3. til 30.9.1911.

2 øre bølgelinie (4. serie, 1913, plade A-K; oplag 946.644 ark à 100 mærker):

(Flere matrice- og klichéfejl på Plade G i 4. serie blev i 1926 individuelt retoucheret og benævnes derefter af NFO som Plade K / 8. serie)

Til fremstillingen af 4. serie blev der ifølge filatelisten N.F. Olsen (1965) benyttet et antal enkeltklichéer fra 2. series gamle plader til fremstillingen af den blok, som skulle danne grundlag for mangfoldiggørelsen af de nye trykplader. Dermed fulgte fire af de fem tidligere matricefejl med over til de nye plader og en ny opstod.

Dertil kommer et meget stort antal tryktilfældigheder, således at der (igen ifølge N.F. Olsen) kendes flere end 300 matrice- og klichéfejl samt tryktilfældigheder (en betegnelse normalt anvendt for varianter, som ikke er konstante) i 4. og 8. serie betragtet under ét. Før N.F. Olsen opregnede filatelisten Erhardt Justesen (1931) sammenlagt de da kendte 34 hovedvarianter i serierne med arkvandmærke IV kors. Farverne i 4. serie varierer fra dybrød til blegrød, men senere fremstår de i en meget fedtet rød farve og sidst i perioden har de en meget karakteristisk klar og lys rød farve.

4. serie blev lavet efter, hvad N.F. Olsen betegner som "2. fremstillingsmetode", hvor de 9 trykplader (A til I) hver bestod af 100 ens placerede klichéer, hvorfor matricefejlene er placeret de samme steder på hver plade.

Matricefejlene i 4. serie er som sagt de samme som i 2. serie på nær M2, der tilsyneladende nu er bortretoucheret samtidig med, at der kom en helt ny til: M6 (farveplet i øjet på "R" i venstre "ØRE"; NFO 177).

I det efterfølgende illustreres med et repræsentativt udvalg en væsentlig del af såvel matricefejl som de mere end 300 klichéfejl og tryktilfældigheder, samt en række af hidtil uregistrerede varianter og kombinationer af varianter, der alle optræder i 4. (og for manges vedkommende også i 8.) serie. Samtlige mærker har arkvandmærke IV kors og kamtakning 14x14½:

4. serie (udkom mellem 5.12.1913 og 10.7.1926 i 29 oplag, tryk 34-62)
her hhv. med ret og spejlvendt vandmærke.

Mærket til venstre er med varianten:

Afskåret lodstabel foroven på "F" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO211, alle plader, position 82).

De tre farvenuancer i 4. serie:

(1)

(3)

(2)

(1) Karmin (1913-15) med varianten: Hvid plet over yderste højre kant af øverste venstre bølgelinie (NFO140, alle plader+K, position 66).

(2) Mat rød (1914-16) med varianterne: Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE", og Hvid plet på højre løves bagerste pote samt hvid plet over øverste og yderste højre hjerte (NFO192 & NFO268, pladerne ADEFGH, position 39).

(3) Gullig rød (1919-21) med varianterne: Lille hak i venstre løves hale under halespidsen, og: Farveplet på samme løves ryg lige over forreste bagben (NFO3 & NFO4, alle plader, position 14).

Et udvalg af pladede/positionsbestemte matrice-, klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Skrå halebue på venstre løve (NFO1, Alle7), og Farveplet under højre løves løftede forben (NFO27/M4).

To små farvepletter i venstre løves halebue (NFO2, AGIK2), og Farveplet til venstre i den hvide ovalring (NFO145).

Venstre mærke: NFO2, og Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO192, Alle plader, i 11 forskellige positioner).

Hak forneden i venstre løves halespids (NFO3, Alle14), og Hvide streger på samme løves krop (NFO7, Alle14).

Farveplet på venstre løves ryg (NFO4, Alle14).

Venstre mærke: Stort hak på nakken af venstre løve (NFO6, D6). Højre mærke: NFO27/M4, samt en hidtil uregistreret variant: Manglende kors på kronen (kendes tillige som tryktilfældighed(?) på position 95).

Et udvalg af pladede/positionsbestemte klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Hvide streger på
venstre løves krop
(NFO7, Alle14).

Stor farveplet mellem
venstre løves hoved
og løftede forben
(NFO8, G50).

Farveplet ud for venstre
løves bagerste bagben
(NFO9, DBDF95).

NFO9, og: Farveplet under
højre løves stående forben
(NFO33, Alle+DF95), og Hak
i lodstaben på "R" i højre
"ØRE" (NFO186, Alle95).

Farveplet mellem højre løves haledusk og manke
(NFO19, Alle+D48).

Farveplet under højre
løves hale (NFO22, Alle35),
og: Farveplet mellem
samme løves forben
(NFO29, ACEFGHK35).

NFO22, og: Flad
hale på venstre løve
(NFO253, Alle35).

NFO22, og: Farvestreg på
højre løves stående
forben (NFO, D74;
hidtil uregistreret i
kombination med NFO22.

5 x 2 øre bølgelinie (4. serie) som hhv. tre enkeltmærker og et parstykke på adressebrev for en pakke (2½ kilo) sendt til København fra soldat udstationeret på Kronborg i Helsingør. Annulleret med tre sorte afgangsstempler 'HELSINGØR/29.11.[19]14.1-3 E' (BRO IIIb), tillige frankeret (på bagsiden) med 10-blok af 1 øre bølgelinie, i orange, annulleret hhv. 'HELSINGØR/29.11.[19]14.1-3 E' (BRO IIIb) og 'HELSINGØR/ 29.11.[19]14.1-4 E' (BRO IIa-2) samt ankomststemplet 'KJØBENHAVN/30.11.[19]14.1. POST/ANK. P.P./B.' (BRO Vf-4).

De fem mærker har (fra venstre) følgende varianter:

1. mærke: Skrå halebue på venstre løve (NFO1, alle plader, position 7), og: Farveplet under højre løves løftede forben (NFO27/M4).
2. mærke: Farveplet forneden i venstre lodstabel af "M" i "DANMARK" (NFO91, pladerne ABFGHI, position 17), og: NFO27/M4.
3. mærke: Farveplet til højre for øverste venstre bølgelinie (NFO143, alle plader, positionerne 25, 37 og 79), samt Øverste streg i "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190), og: "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194).
4. mærke: Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO192), samt en hidtil uregistreret variant: Lille farveplet yderst til højre over nederste venstre bølgelinie.
5. mærke: NFO190 & NFO194.

Landsportotaksten for pakker af 1. vægtklasse (0-2½ kilo) var fra d. 1.7.1908 til 31.10.1917 på 20 øre, hvorfor frankeringen er korrekt.

Bagsiden af adressekortet med 1 øre bølgelinie i 10-blok.

2 øre bølgelinie (4. serie) i 5-stribe på brev sendt fra Haslev til St. Croix på De Dansk-vestindiske øer. Brevruten er her gået fra Haslev til Korsør (grænsestation) og videre derfra med færge til Kiel mod Hamburg, hvorfra brevet sandsynligvis er gået med atlantehavsdamper til St. Thomas og derefter til St. Croix. Annulleret med fem sorte afgangstempler: 'HASLEV/ 14.4.[19]14. 9-11 F' (BRO Ia-3) og 'KORSØR/15.4.[19]14. 4-5 E' (BRO Ia-5) samt ankomststemplet (på bagsiden) 'ST. THOMAS/ 12/5/1914' (LAP 7). Første mærke er med matricefejlen: Farveplet under højre løves løftede pote (NFO27/M4). Femte mærke har varianten: To små farvepletter mellem højre løves forben (NFO260, Alle plader, i 9 positioner). UPU-brevtaksten for landsporto (i dette tilfælde fra Danmark til kronkolonien De Dansk-vestindiske Øer) var fra d. 1.10.1902 til 7.10.1919 ti øre for breve på op til 250 gram.

(1)

(2)

4. serie, type Ib, arkvandmærke IV kors, som hhv. (1) 4-blok, med matricefejlen: Farveplet under højre løves løftede forben på de to venstre mærker (NFO27/M4), og (2) 8-blok, positionerne 6-9/16-19, hvoraf de syv mærker er annulleret med 3 sorte jernbanebureau dag- og tidafgangstempler 'VIBORG/JB. P.B./2.11.[19]19.8 9 E' (BRO Ia), mens mærket øverst til højre (position 9) er annulleret med blåkridd (sandsynligvis i forbindelse med udleveringen af brevet), da det på det nærmeste var forblevet ustemplet. Positionerne 7 og 17 i 4-blokken er med matricefejlen M4, mens positionerne 8 og 16 har varianten: To små farvepletter mellem højre løves forben (NFO260, Alle plader, i 9 forskellige positioner, herunder 8 og 16).

Et udvalg af pladede/positionsbestemte matrice-, klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Hak på undersiden af højre løves hale (NFO23, D92) + NFO90 & NFO192.

Løftet forben på højre løve overskåret (NFO26, C89).

Farveplet under højre løves løftede forben (NFO27, Alle+K, M4).

NFO29 og NFO27/M4; hidtil uregistreret i denne kombination.

Farveplet under højre løves stående forben (NFO33, Alle+DF95), og Skråstregen på "Ø" i venstre "ØRE" tyk forneden (NFO172, Alle, i 11 positioner) + NFO186 & NFO190 & NFO251.

Hak i højre løves forreste bagben (NFO36, Alle96).

Farveplet foran højre løves bagerste pote (NFO37, Alle+K46).

Lang hvid streg ned foran hele venstre løve (NFO40, A19); Lille hak under "D" i "DANMARK" (NFO72, Alle19); Hvid streg under venstre lodstabel af "N" i "DANMARK" (NFO81, A19); Øverste streg på "E" i venstre "ØRE" overskåret (NFO179, A19).

2 øre bølgelinie (4. serie) som del frankering på helsags-brevkort med 5 øre Christian X værdistempel, i grøn, og 1 øre bølgelinie, i orange, sendt fra Aalsgaarde til København.

Annuleret AALSGAARDE/-9.8.[19]20. 7-9 F' (BRO IIb).

Tryksagsporto i 1920 var 7 øre, hvorfor kortet er overfranket med 1 øre.

Med varianten: Lille farveplet øverst på 1. bøjle i kronen (NFO48, alle plader, position 10).

Et udvalg af pladede/positionsbestemte matrice-, klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Stor hvid plet over "D" i "DANMARK" (NFO77, Alle+D54), og Farveplet på indersiden af den røde ovalring lige over "I" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO158, K54).

Farvestreg øverst i buen på "D" i "DANMARK" (NFO78, K61), og Farveplet nederst på venstre fod af første "A" i "DANMARK" (NFO80, ABEFGHIK54).

2 øre bølgelinie (4. serie) med varianten: Farvestreg øverst på buen af "D" i "DANMARK" (NFO78, pladerne AGHK, position 61); derudover varianterne: NFO18 (Farveplet over højre løves tunge), NFO280 (Farveplet på 1. bøjle i kronen) & NFO282 (2 farvepletter på 2. bøjle i kronen). Anvendt som delfrankering sammen med 5-stribe af 5 øre Christian X (1913), i grøn, på brev sendt fra København til byen Pontianak i Hollandsk Østindien (Vest Borneo, i dag regionen Vest-Kalimantan i Indonesien). Annulleret med dato- og tidafgangs-maskinstempel 'KJØBENHAVN/ -6.3.[19]20.7-8 E/K' (BMS K; seneste kendte anvendelse), og to transit- og ankomststempellet (på bagsiden) med hhv. 'N.I.POSTAGENT/9.4.[19]20.9-10 V/SINGAPORE' (BRO type) og 'PONTIANAK/13.4.[19]20.9-10 V' (BRO type).

Taksten for breve op til 20 gram til Asien var fra d. 1.7.1919 til og med 31.1.1921 på 20 øre. Eftersom brevet (der er med sit originale indhold) vejer under 20 gram, er det overfranket med 2 øre.

Farvestreg på skråstabeln af "N" i "DANMARK" (NFO85, GK67).

Lille farveplet på skråstabeln af "N" i "DANMARK" (NFO86, A67).

Farvestreg og plet under højre "knæ" af "N" i "DANMARK" (NFO89, A-126) + NFO27/M4.

Et udvalg af pladede/positionsbestemte klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Farvestreg fornedet på venstre lodstabel af "M" i "DANMARK"
(NFO92, G14),
og:
Farveplet på ryggen af venstre løve
(NFO4, G14).

Farveplet mellem venstre lodstabel og
skråstabelen på "M" i "DANMARK"
(NFO94, Alle99).

2 øre bølgelinie (4. serie) med varianten: Højre lodstabel af "M" i "DANMARK" forlænget nederst (NFO98, Alle plader, position 88). Anvendt på lokalbrev sendt i Assens og annulleret med dato- og tidafgangsstempel 'ASSENS/27.10.[19]14.6-7 E' (BRO Ia-3). Brevet (hvis kuvert er åben) er på trods af dets manglende påtegning sendt som tryksag.

Højre lodstabel af "M" i "DANMARK"
forlænget (NFO98, Alle88),
og:
Farveplet på 5. hjerte (NFO65, Alle88),
og:
Flad hale på venstre løve (NFO252, Alle88).

Farveplet i lodstabelen
på "R" i "DANMARK"
(NFO103, G18).

Et udvalg af pladede/positionsbestemte klichéfej og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Farveplet fornedet på lodstaben af "R" i "DANMARK" (NFO105, ukendt plade og position).

Farveplet på skråstaben af "R" i "DANMARK" (NFO107, GK28).

Farveplet midt på lodstaben af "K" i "DANMARK" (NFO109, D46).

Hvid streg mellem 1. og 2. hjerte under "R" og "K" i "DANMARK" (NFO114, A48), og: Hak foroven i venstre løvehale (NFO242, A48), og: Farveplet mellem nakke og haledusk på højre løve (NFO19, Alle+D48), og: Tyk skråstreg fornedet på "Ø" og venstre "ØRE" (NFO172, Alle48).

Hak på underkanten af 3. venstre bølge (NFO127, A44), og: Farveplet på 2. kronebøjle (NFO285, Alle+D44), og: Lille farveplet mellem højre løves forben (NFO29, Alle+D44).

To hak lige over midten af 1. højre bølge (NFO130, C38)

Hvid farveplet i det røde hjørnefelt yderst til højre over øverste venstre bølgelinie (NFO140, Alle+K66).

2 små røde farvepletter på den hvide ovalring til venstre for 2-tallets øverste del (NFO145, AGIK2), og: Fodstreg på "P" og "POSTFRIMÆRKE" (NFO192, AGIK2).

Hak i den røde ovalring under "M" i "DANMARK" (NFO152, ADEFK32), og: Hak i tværstreg på "T" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO206, C32); hidtil uregistreret i denne variant-kombination.

Et udvalg af pladede/positionsbestemte matrice-, klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Hvid plet i den røde ovalring ud for højre "ØRE" (NFO157, Alle52) + NFO260.

Hvid plet i den røde ovalring over første "R" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO159, Alle12) + NFO 252.

Hvid plet i den røde ovalring ud for venstre "ØRE" (NFO161, C35) + NFO22.

Hak i den røde ovalring ud for 2. venstre bølge (NFO164, Alle82) + NFO190 & NFO211.

Farveplet på ydersiden af den røde ovalring ud for 2-tallets hoved (NFO167, ACDGHIK25) + NFO27/M4.

Dobbeltlinje på 2-tallets fod (NFO171, Alle31), og Nederste streg på "E" i højre "ØRE" afhøvet (NFO224, D31), og: Flad hale på venstre løve (NFO253, Alle i 8 forskellige positioner).

2 øre bølgelinie (4. serie, position 95), anvendt på lokalt tryksagsbrev i København. Annulleret med sort dato- og tidafgangsstempel 'KJØBENHAVN/-4.12.[19]16.6-7 E/5.' (BRO IIIb-1).

Mærket er med to varianter:

Skråstregen tyk forneden på "Ø" i venstre "ØRE" (NFO 172, Alle+DF95),
Farveplet under stående forben på højre løve (NFO33, Alle+DF95).

Lokalportoen for tryksagsbreve, som i 1916 repræsenterede Danmark mindste brevtakst, var på 2 øre fra d. 1.12.1905 til og med 31.10.1917.

Et udvalg af pladede/positionsbestemte klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

2 øre bølgelinie (4. serie, plade G, position 82) anvendt på brevkort sammen med 5 øre Christian X, i grøn, og sendt fra Lohals på Langeland til Vedde Station i Sydvestsjælland.

Annuleret med dato- og tidafgangsstempel

'LOHALS/20.5.[19]19. 2-4E' (BRO IIIb-1).

Mærket er med varianten:

Farveplet nederst mellem "Ø" og "R" i venstre "ØRE" (NFO176, pladerne GK, position 82).

Desuden ses varianterne NFO164 & NFO211 & NFO277 & NFO313.

Landsporto for brevkort var fra d. 1.1.1919 til og med 30.9.1919 på 7 øre, hvorfor frankeringen er korrekt.

Farveplet i øjet af "R" i venstre "ØRE" (NFO177, Alle14) + NFO3 & NFO4 & NFO7.

Farveplet over "R" i højre "ØRE" (NFO187, G40),
og:
Afkortet underkant på kronen yderst til højre (NFO63, G40).

Hak i lodstabeln på "R" i højre "ØRE" (NFO186, Alle95) + NFO33 & NFO251.

Et udvalg af pladede/positionsbestemte klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Stor farveplet mellem "R" og "E" i højre "ØRE" (NFO188, ukendt plade, position 94).

Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190, optræder på over halvdelen af alle mærker i hver plade).

Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO192, D92),
og:
Hak i halebuen på højre løve (NFO23, D92)
+ NFO190.

Hak foroven på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO193, GK23).

2 øre bølgelinie (4. serie) i 5-stribe med del af venstre marginalrand, positionerne 91-95.
Anvendt på brev sendt fra København til Aarhus med landsporto (10 øre).
Dato- og tidafgangs-maskinstemplet "KJØBENHAVN/4.10.[19]18/K 1" (BMS L).

Mærkerne er (fra venstre) med følgende varianter og klichéfejl:

2. mærke: Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO192, Alle92);
3. mærke: Øverste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" nedadbøjet (NFO190), samt "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194), og Farveplet mellem "P" og "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO195, ukendt plade, position 52; hidtil uregistreret på position 93);
5. mærke: Farveplet ud for venstre løves bagerste fod (NFO9, BDF95), og Hak omtrent midt på lodstaben af "R" i højre "ØRE" (NFO186, Alle95).

Et udvalg af pladede/positionsbestemte matrice-, klichéfej og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Venstre mærke: "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194, ses på over halvdelen af mærkerne i hver plade).

Højre mærke: Farveplet fornedet i venstre skråstabel af "A" i "DANMARK" (NFO80, ABEFGHIK54).

Venstre mærke:
Farveplet midt i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO196, Alle+D98).

Venstre mærke: Stærkt deformt "S" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO204, D65)
Højre mærke: Hvid plet i mærkekanten lige over yderste højre del af øverste venstre bølgelinie (NFO140, D66).

Hak i tværstreg på "T" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO206, C32) + NFO194.

Skråt afskåret hjørne øverst til venstre på "F" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO211, Alle82) + NFO190.

Farveplet i øjet af 1. "R" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO212, A74).

To farvepletter i øjet af 2. "R" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO216, A65) + NFO177 & NFO260.

Hvid plet i lodstabelen på andet "R" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO219, Alle86), og: Rigsæblet delvist væk (NFO44, Alle86), og: Hvid plet under de 5 højre hjerter (NFO115, Alle86) + NFO309.

2 øre bølgelinie (4. serie, plade H, position 86) anvendt lokalt i København som åbent tryksagsbrev med et indlagt trykt takkekort.

Annuleret med dato- og tidafgangs-maskinstempel "B/KJØBENHAVN/10. 4. [19]16. 5-6 F/B 1" (BMS-L).

Mærket er med 4 varianter:

Hvid plet i lodstabelen på andet "R" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO219, alle plader, position 86);

Rigsæblet delvist væk (NFO44, alle plader, position 86);

Hak på venstre inderside af den røde ovalring under "N" i "DANMARK" (NFO163, plade H, position 86);

Skråstregen forlænget foroven på "Ø" samt skrå lodstabel på "R" i venstre "ØRE" (NFO309, alle plader, position 86).

Stor farveplet mellem venstre løves ryg og hale (NFO226, GK85).

Et udvalg af pladede/positionsbestemte matrice-, klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Farveplet på undersiden af haledusken på venstre løve (NFO227, Alle78), og Farveplet fornedet i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO321, Alle78).

Stort brud på venstre løves hale (NFO229, AHI26) + NFO27/M4.

Overskåret hale på venstre løve (NFO230, ukendt plade, pos. 55) + NFO27/M4.

NFO230 + NFO27/M4, og: Farveplet fornedet i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO321; hidtil uregistreret i denne variant-kombination.

Flad hale på venstre løve med vandret farvestreg under halen (NFO231, C26), og Farvestreg mellem skråstabelen og højre lodstabel på "N" i "DANMARK" (NFO89, C26) + NFO27/M4.

Høj hale og defekt haledusk samt farveplet indvendig i venstre løves halebue (NFO240, C47) + NFO177.

2 øre bølgelinie (4. serie) i 4-stribe, plade C, positionerne 47-50, og enkeltmærke med følgende varianter og klichéfejl:

1. mærke (fra venstre): Høj hale samt farveplet indvendig i venstre løves halebue (NFO240, plade C, position 47), og: Farveplet i øjet af "R" i venstre "ØRE" (NFO177), og: Øverste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" nedadbøjet (NFO190), og: "Dryp" på buen af i "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194).
2. mærke: Brud på venstre løves hale (NFO 244), og: Øverste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" nedadbøjet (NFO190), og: Bøjet og tynd lodstabel på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO315).
3. mærke: Farveplet fornedet på 2. bøjle i kronen (NFO285).

Anvendt som landsporto på brev fra Roskilde til København, annulleret med fire sorte dato- og tidafgangsstempler 'ROSKILDE/23.6.[19]15.6-7 E' (BRO 1a) samt ankomststemplet 'KJØBENHAVN' (utydelig dato og tid) på bagsiden.

Et udvalg af pladede/positionsbestemte matrice-, klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Brud på venstre løves hale (NFO244, C48), og Stor farveplet midt mellem 1. og 2. venstre bølgelinie; en hidtil uregistreret variant.

Kløvet "Slangetungehale" på venstre løve (NFO251, A-K+DF95) EN MEGET SJÆLDEN VARIANT + NFO172 & NFO186 & NFO190 & NFO236.

Flad hale og farveplet i venstre løves halebue (NFO252, BDEFGHK96) + NFO36.

Hale og hoved på venstre løve afskåret foroven (NFO255, Alle99).

To små farvepletter mellem forbenene på højre løve, den ene lidt større end den anden (NFO260, i 9 positioner).

Lang farvestreg mellem højre løves hale og krop (NFO267, ukendt plade, position 80; en meget kortlivet variant), og Farveplet foroven på lodstaben af det 2. "R" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO215, Alle+D80).

Hvid plet på højre løves bagerste fod og over sidste øverste hjerte (NFO268, ADEFGH39) + NFO185; hidtil uregistreret i denne variant-kombination.

Hvid plet på højre løves bagerste fod og over sidste øverste hjerte (NFO268, ADEFGH39) + hidtil uregistreret i denne kombination: Farveplet på 3. hjerte i venstre 5-hjertegruppe.

NFO268 + NFO192 & NFO194.

Tyk bagerste pote på højre løve ("klumpfod") og defekt sidste øverste hjerte (NFO269, BCK39) + NFO190 & NFO192.

Farveplet på højre løves løftede forben (NFO271, C55) + NFO27/M4.

Et udvalg af pladede/positionsbestemte klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Stor og lille farveplet mellem forbenene på højre løve (NFO272, AEGH56).

Stor og lille farveplet tæt på hinanden mellem højre løves forben (NFO275, AEFGH57).

Farveplet på højre løves løftede forben samt lille farveplet under samme (NFO276, D57).

Tilspidset løftet forben på højre løve (NFO277, Alle82) + NFO211.

Farveplet mellem højre løves forben (NFO278, AC76).

Stor farveplet på 1. bøjle af kronen (NFO281, H97) + NFO192.

Venstre mærke:
Stor farveplet foroven på skråstabelen af "N" i "DANMARK" (NFO297, H67) + NFO190 & NFO313.

Et udvalg af pladede/positionsbestemte klichéfejl og trykvarianter i 4. og 8. serie:

Hvid plet i den røde ovalring ud for "E" i venstre "ØRE" (NFO305, Alle+C62).

Udfyldt øvre halvdel af "Ø" i højre "ØRE" (NFO308, G20) + NFO 177.

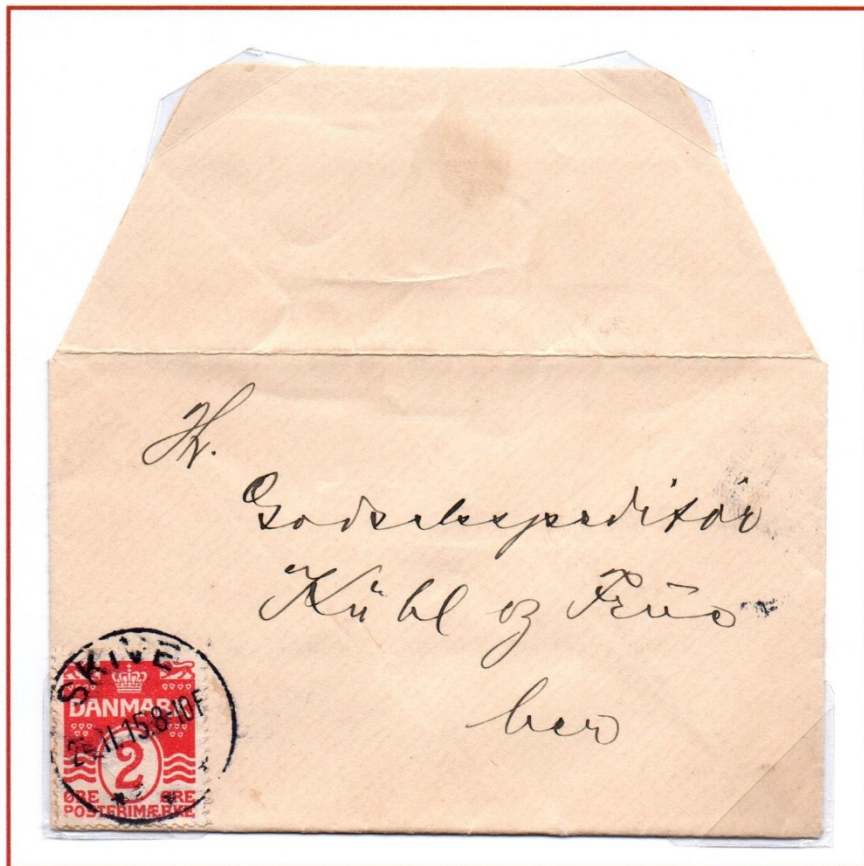
Venstre mærke: Forlænget øvre streg i "Ø" og skråt afskåret lodstabel på "R" i venstre "ØRE" (NFO309, H86), og Indvendig hak i NV af den røde ovalring (NFO163, H86) + NFO44 & NFO190 & NFO219.
Højre mærke: Farveplet midt på 3. kronebøjle (NFO56, H87; hidtil uregistreret på denne position) + NFO177.

Venstre mærke: Farveplet øverst i øjet på "R" i venstre "ØRE" (NFO313, Alle63) + NFO190.
Højre mærke: Farveplet foroven i feltet mellem anden og tredje bøjle på kronen (NFO54, Alle64) + NFO 192.

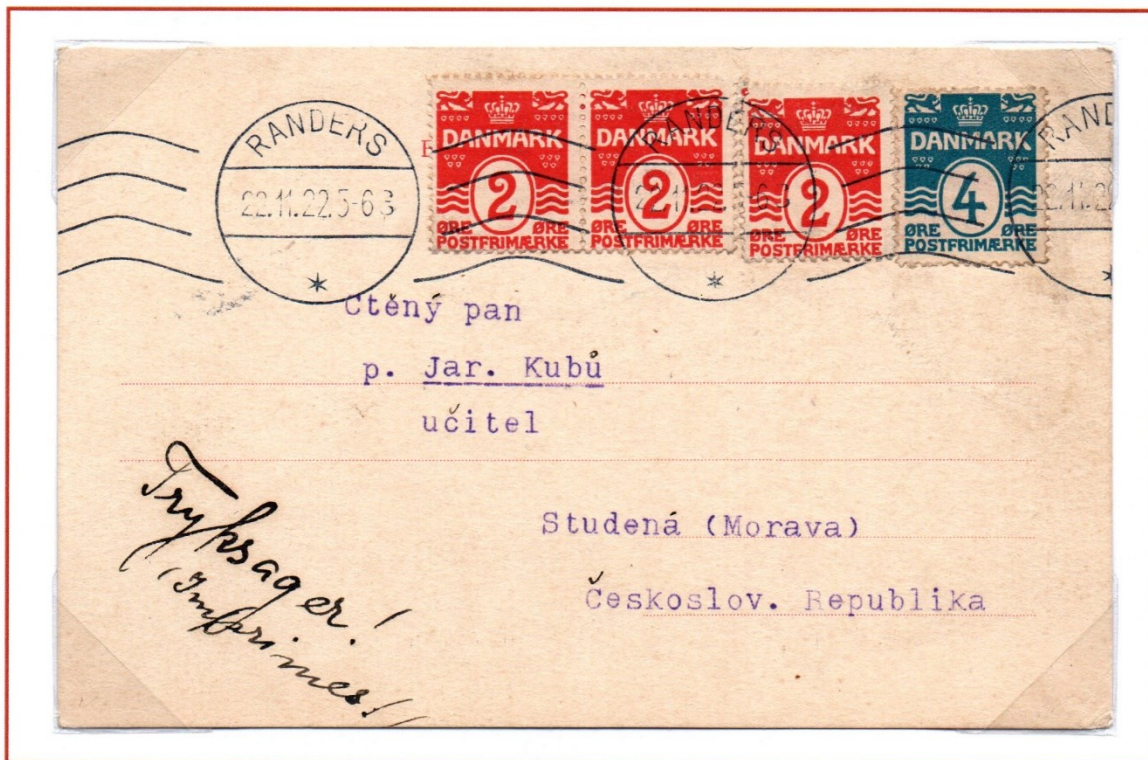
Bøjet og tynd lodstabel foruden på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO315, C27), og:
Sammenhængende "R" og "I" i "POSTFRIMÆRKE" (en hidtil uregistreret variant) + NFO190.

2 øre bølgelinie (4. serie) med følgende varianter: Kort lodstabel på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO316, plade E, position 26), og: Farvestreg i højre "knæ" på "N" i "DANMARK" (NFO 86; en hidtil uregistreret variant i denne tryk-kombination og position), og: Skrå og høj hale på venstre løve (NFO234).
Anvendt på lokalbrev i Skive, annulleret med sort dato- og tidsafgangsstempel 'SKIVE/24.11.[19]15.8-10 F' (BRO IIIb-1) og sendt som åbent tryksagsbrev.

Et udvalg af hidtil uregistrerede varianter og variant-kombinationer i 4. og 8. serie:

Parstykke og enkeltmærke af 2 øre *bølgelinie* (4. serie) anvendt sammen med 4 øre *bølgelinie*, i blå, på tryksagsbrevkort sendt fra Randers til Tjckkoslovakiet. Annulleret med sort dato- og tidafgangs-maskinstempel 'RANDERS/22.11.[19]22. 5-6 E' (BMS L-1).

Enkeltmærket er med 2 hidtil uregistrerede varianter:

Farvestreg lige over 2-tallet, og: Farveplet under venstre løves bagerste fod.

Derudover ses varianterne NFO192 & NFO256.

Udenlandsk tryksagsporto pr. 50 gram var fra d. 1.2.1921 til og med 30.4.1926 på 10 øre, hvorfor frankeringen er korrekt.

2 parstykker af 2 øre *bølgelinie* (8. serie, plade K?) anvendt på brevkort sendt lokalt i Aarhus og annulleret med sort dato- og tidafgangs-tekstmaskinstempel med reklamekliché 'AARHUS/10-11 E/10.VII/1926' (TMS 8 Aarhus * 1926-).

1. mærke fra venstre er med en hidtil uregistreret variant: Farveprik mellem højre løves hage og løftede forben.

4. mærke er med varianten: 2 små farvepletter under højre løves løftede forben (NFO260, plade GK, position 15).

Lokal brevkorttakst var fra d. 1.4.1926 til og med 31.12.1926 på 7 øre, hvorfor kortet er overfranket med 1 øre.

Et udvalg af hidtil uregistrerede varianter, variant-kombinationer og tryktilfældigheder i 4. serie:

Hvid plet øverst på "P"
i "POSTFRIMÆRKE".

Hvid plet nederst
på buen af "P" i
"POSTFRIMÆRKE".

Lille hvid plet på nederste
halvdel af lodstabelen på
"P" i "POSTFRIMÆRKE"
+ NFO190 & NFO194.

Farveplet mellem
venstre løves halerod
og ryg (muligvis en
forløber for NFO245).

Farveplet over "Æ" i
"POSTFRIMÆRKE",
en hidtil uregistreret
variant/tryktilfældighed(?)
+ NFO192, Alle plader
i 11 forskellige positioner.

Farveplet mellem højre
løves haledusk og ryg.

"Sprængt" højre løve som følge
af for megen farvemasse.

Lille brud på venstre
løves hale tæt på
haleroden (muligvis en
forløber for NFO144).

Defekt "Ø" i venstre "ØRE",
opstået som følge af slitage
eller for lidt farve.

Hvidt hak ("nøglehul")
i øjet af "R"
i venstre "ØRE".

En yderst sjælden anvendt lokalbrevsfrankering på Færøerne
med uautoriseret brug af et HALVERET 2 øre bølgelinie mærke:

(e)

3 x 2 øre bølgelinie samt et halveret (alle fra 4. serie), anvendt på brev afsendt fra købmanden `Chr. A. F. Hansen, Lejnum pr. VESTMANHAVN` og adresseret til `Vareforsyningen/Thorshavn` (hvis officielle navn var Den offentlige Vareforsyning), hvor brevet er blevet afstemplet d. 21.3.1919.

Den gennemgående lodrette fold i brevets venstre del stammer efter al sandsynlighed fra den korrespondance-brevmappe, hvori kuverten kan have siddet, mens det har været opbevaret som del af Den offentlige Vareforsynings brevarkiv.

Som følge af en portoforhøjelse fra fem til syv øre, gældende for såvel lokalporto på breve som for lands-porto af tryksager, og foranlediget af en forsinket ankomst fra København af det pr. 28.12.1918 nyudgivne 7 øre *Christian X* mærke, i orange, opstod der i januar 1919 en akut mangel på mærker, der gjorde det umuligt at imødekomme den ny portotakst gennem anvendelsen af et enkelt frimærke. Problemet løstes først gennem anvendelsen af halverede 4 øre bølgelinie mærker og senere ved fremstillingen 5 øre *Christian X* PROVISORIET, der blev overtrykt med `2/ØRE`.

Ikke alle de færøske bygder havde i marts 1919 dog modtaget det nye 7 øre mærke i et tilstrækkeligt antal. Og selv efter det ny mærke var ankommet har man som i dette tilfælde derfor lokalt – og aldeles ureglementeret – valgt at benytte et diagonalt halveret 2 øre bølgelinie mærke.

Denne unikke anvendelse er tydeligvis blevet inspireret af den tidligere og autoriserede halvering af de blå 4 øre bølgelinie mærker.

Samtidig med ankomsten af det nye 7 øre mærke til ø-gruppen var der således tillige ankommet en ny forsyning af i alt 200 ark med 2 øre bølgelinie mærket. Man har ude i bygden derfor tilsyneladende haft et rigeligt antal af dette mærke til på denne uautoriserede måde at halvere og anvende et 2 øre mærke for derved at kunne opnå den nye og korrekte 7 øre lokalbrevs-frankering, som var gældende i perioden fra d. 1.1. til d. 6.10.1919.

En anden grund kan være, at man har manglet 1 øre bølgelinie mærker til at kunne opnå den korrekte frankering.

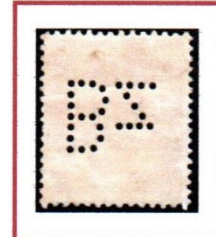
Under alle omstændigheder er halveringen af 2 øre bølgelinie mærket i dette tilfælde blevet godkendt af postvæsenet som gyldig frankering. Det er uvist, hvorfor brevet alene er blevet afstemplet i Thorshavn.

Brevets 3. og 4. mærke fra venstre er her med varianterne: Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190), og "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194).

Mærkerne er annulleret med to nær retvendte sorte dag- og tidafgangsstempler `THORSHAVN/21.3. [19]19 4-9 E` (BRO IIIb).

2 bølgelinie (4. serie) anvendt på provisorisk dobbelt helsagsbrevkort

2 øre bølgelinie (4. serie) benyttet som opfrankering på et 3/2 øre og 5/3 øre provisorisk dobbelt helsagsbrevkort (DB42a), sendt fra Juridisk Tidsskrift i København til Fredericia d. 6. februar 1922. Annulleret med sort dato- og tidafgangs-maskinstempel 'KØBENHAVN/6.5.[19]22.12-1 E/K.' (BMS L-Vb-1) samt et utydeligt sort ankomst dag- og tidstempel 'FREDERICIA/7.2.[19]22' (BRO type). Den tilhørende frankerede svardel er ubenyttet. Landsporto for tryksager var 10 øre fra d. 1.7.1920 til og med 31.3.1926. En sjælden bevaret komplet og delvist ubrugt opfrankeret privatfirma-påtrykt helsagsforsendelse.

Tre firma-perfins anvendt på 2 øre bølgelinie (4. serie) af hhv. firmaerne A/S Bergenholz Reklamebureau (omv. på mærket; feb. 1914 - aug. 1958); De forenede Malermestres Farvemølle A/S (marts 1913 - sept. 1919); Carlsberg Bryggerierne (ukomplet; nov. 1903 - jan. 2000).

2 øre bølgelinie: Takningsfejl og takningsvarianter i hhv. 1.-2. & 4. serie samt i 1917-oplaget.

Blandt trykplagene i 1., 2. og 4. serie samt i 1917-oplaget (hvertil man benyttede ældre papir fra 2. serie med vandmærke Krone III) forekommer der forskellige takningsfejl og -varianter i form af undertiden meget decentrede perforeringer, slørtakninger (også benævnt "kludetakning") og uregelmæssige niveau-placeringer af takningshullene (især i 1917-oplaget).

De stærkt decentrerede perforeringer opstod når flere ark blev perforeret samtidigt med enkelte lagt skævt i bunken. Slørtakninger opstod ligeledes når flere ark ad gangen blev perforeret sammen og perforeringsnålene ikke altid nåede skarpt gennem alle ark. Disse fejltakninger blev for det meste kasseret eller de blev overset og slap dermed gennem trykkeriets kontrol.

1.-2. serie
(1905-08)
"KORT" MÆRKE
hvor mærket lodret er en hel takret er en hel tak kortere (skyldes fejlplacering af takningskammen).

4. serie
(1913)
MED STÆRKT
DECENTRERET
TAKNING
i NØ.

4. serie (1913)
EKSTREMT
DECENTRERET
TAKNING i SØ.
Annuleret med maskinstempel
(BMS-L; anvend mellem 1914-18).

2 øre bølgelinie (4. serie) i KLUDETAKKET 3-stribe, 5-blok (positionerne 61-63/72-73) og to enkeltmærker, anvendt på brev sendt fra København til Hillerød. Annuleret med dato- og tidafgangs maskinstempel 'KØBENHAVN/-9.7.[19]20.12-1 F' (BMS L) og to sorte dato- og tidafgangsstempler 'KØBENHAVN/-9.7.[19]20.12-1F/12 [B. udslebet] 12' (BRO IIIb; seneste kendte anvendelse), samt et sort dato- og tidankomststempel (på bagsiden) 'HILLERØD/9.7.[19]20.8-9F' (BRO Ia; seneste kendte anvendelse i den tredje periode af stemplets anvendelse).

Mærkerne er (fra venstre) med følgende matricefejl og trykvarianter:

2. mærke: NFO27/M4; 4. mærke: NFO27/M4, og: Lille farveplet i venstre side af den hvide ovalring på højde med 2-tallets krumning (NFO303, Alle plader, position 61);

9. mærke: NFO27/M4; 10. mærke: Tilspidset fod på højre løves løftede forben (NFO277, Alle plader, position 82).

Landsporto for breve op til 250 gram var fra d. 1.7.1920 hævet til 20 øre, hvorfor frankeringen er korrekt.

2 øre bølgelinie (1917-oplaget) i 3-stribe, vandmærke Krone III, kamtakning 14x14½, på STÆRKT DECENTREREDE mærker i NØ. Annuleret med to sorte dato- og tidafgangsstempler 'NAKSKOV/23.10.[19]18.8-10 F' (BRO IIa-3; seneste kendte anvendelse i den første periode af stemplets anvendelse).

2 øre bølgelinie (1917 oplaget, vandmærke krone III, kamtakning 14x14½):

2 øre bølgelinie (4. august 1917), i postfrisk, som hhv. enkeltmærke og i 4-blok, udgivet med brug af trykplader fra 4. serie på et restoplag af ældre arkpapir tidligere benyttet til 1. og 2. serie.

2 øre bølgelinie (1917) i HELARK med fabriktionsnummer 'No. 82 - K', arkrande og SPEJLVENDTE arkrandvandmærker 'KGL. POST - FRMK' samt krone i de to øverste hjørner og posthorn i de to nederste.

1917-oplaget (tryk 54) blev fremstillet ved brug af fire plader fra 4. serie (plade A, B, C og D). Det udkom i et samlet oplag på 46.936 ark à hver 100 mærker.

Nærværende helark indeholder følgende sikre matrice-, klichéfejl og trykvarianter:

Positionerne 1-2, 9, 13, 15, 20, 28, 32, 36-38, 41, 43, 47-49, 53-54, 56-59, 63, 65, 70, 78, 88-87, 92-95: Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190).

Positionerne 2, 5, 9, 13, 27-28, 30, 32, 36-39, 41, 43, 46-49, 53, 55, 60, 64, 66-67, 70, 75, 79, 86, 92-97: "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194).

Position 2, 43, 92: Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO192).

Position 7: Flad halebue på venstre løve (NFO1).

Positionerne 7, 17, 26, 56, 61, 79: Farveplet under højre løves løftede forben (NFO27/M4).

Position 14: Indhak i halespidsen (NFO3) og lille plet midt på ryggen af venstre løve (NFO4).

Position 51: Farveplet nederst i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO321).

Position 54: Farvestreg i buen på "D" i "DANMARK" (NFO 78)

Position 55: Farveplet, der næsten udfylder øjet i "R" i venstre "ØRE" (NFO 313).

Position 82: Tilspidset pote på højre løves løftede forben (NFO277).

Position 98: Farveplet i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO196).

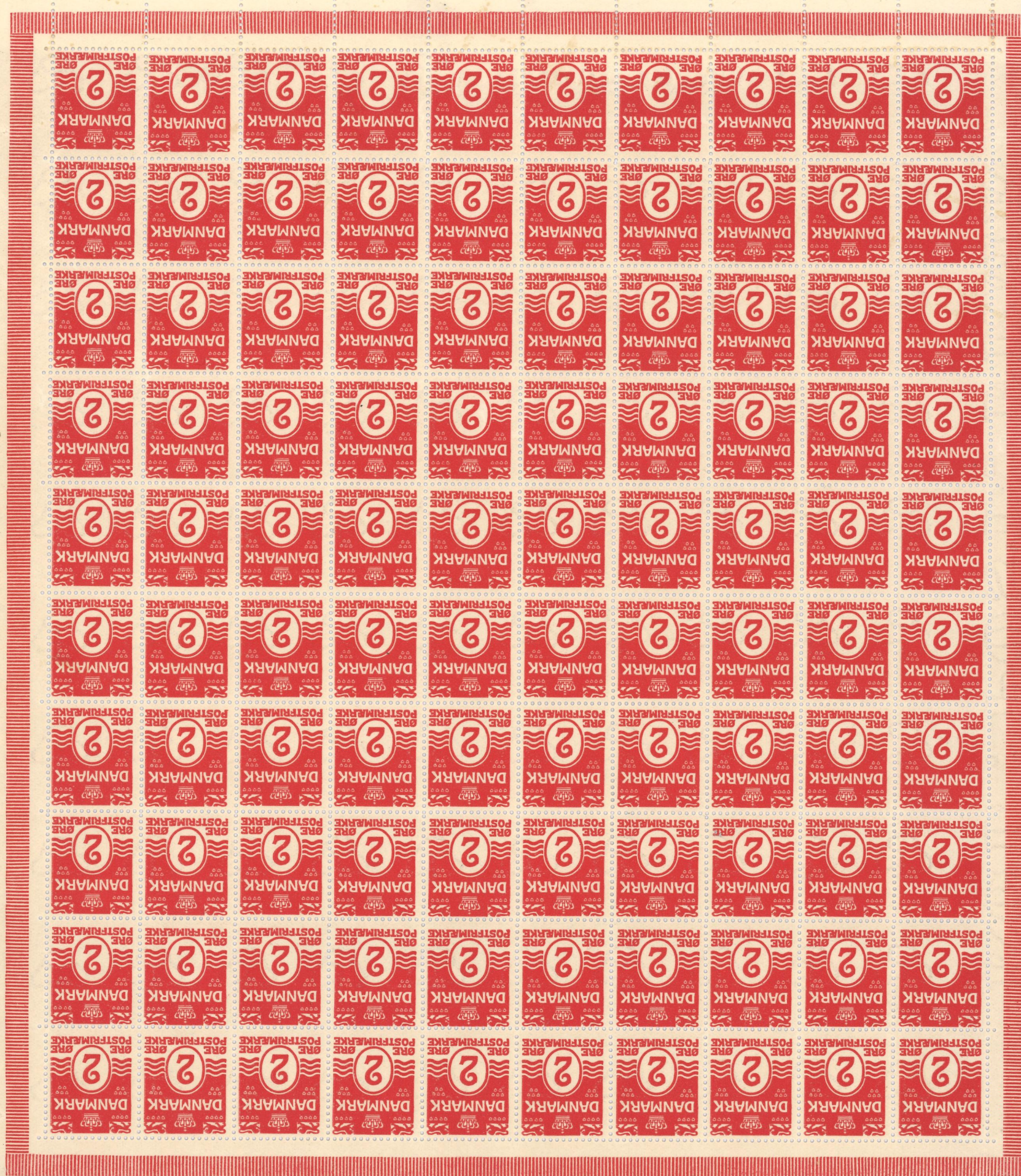
I det meste af 1917-oplaget optræder tillige de første fem af de syv hovedvarianter, der ses i 4. serie, eftersom man dette år netop anvendte 1913-trykpladerne fra 4. serie.

Der ses ofte takningsfejl over 3. og 4. mærke i hver række i 1917-oplaget, hvor perforeringsnålene har ramt lidt højere end de øvrige (jf. næste planche). Takningskammen har i nærværende ark ramt en række for meget nederst.

ET SJÆLDENT HELARK MED SÅVEL VARIANter SOM EKSTRA TAKNINGSRÆKKE OG SPEJLVENDTE ARKRANDVANDMÆRKER.

Nº 82 - K

Nº 82 - K

Nº 82 - K

Nº 82 - K

Takningsfejl samt en forsendelse med varianter på 2 øre bølgelinie (1917-oplaget):

Parstykke (positionerne 3-4) med øvre marginalrand og bordure samt del af arkrandvandmærket '[K]GL. P[OST – FRMK]'. Der ses her takningsfejl over position 3, hvor fire perforeringsnåle i takningskammen har ramt lidt højere end de øvrige. Denne takningsfejl, som er den mest markante, der er registreret på 2 øre bølgelinie mærket, går igen på de samme positioner (13, 23, 33, 43, 53, 63, 73, 83 og 93) i samtlige rækker af arket.

Det venstre mærke er her med varianterne:
To små farvepletter mellem højre løves forben
(NFO250, alle plader, position 3),
og:

Et meget lille hak i venstre mærkekant ud for "D" i "DANMARK"
(NFO71, alle plader, position 3).

To parstykker 2 øre bølgelinie (1917-oplaget) på helsagskuvert (KV27) med 5 øre ovaltype værdistempel, i grøn, afsendt fra København til Kristiania (Oslo) og annulleret med dato- og tidafgangsmaskinstempel 'KJØBENHAVN/28.8.[19]18. 10-11 E' (BMS L). Posttaksten for breve til Norge på op til 20 gram var 12 øre fra d. 1.6.1918 til og med 30.6.1919, hvorfor brevet er overfrankeret med 1 øre.

1. mærke fra venstre er med varianterne:

Lille farvestreg mellem højre løves forben (NFO278, plade A & C, position 76),
Farveplet mellem "P" og "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO195; hidtil uregistreret i position 76),
og Farveplet mellem "R" og "E" i højre "ØRE" (en hidtil uregistreret variant).

2. mærke (position 77) er med varianterne:

Sammenhængende "Ø" og "R" i højre "ØRE" samt "Æ" og "R" i "POSTFRIMÆRKE" (begge hidtil uregistrerede).

3. mærke (position 13) er med varianterne:

Farveplet mellem "Ø" og "R" i venstre "ØRE" (en hidtil uregistreret variant), samt NFO190 & NFO194.

4. mærke (position 14) er med varianten:

Farveplet på midt på ryggen af venstre løve (NFO4, Alle plader, position 14).

2 øre bølgelinie (1917-oplaget) med et udvalg af pladede og hidtil uregistrerede variant-positioner:

1917-oplaget blev trykt på en restbeholdning af 4-arks papir med vandmærke Krone III, der tidligere også var blevet benyttet til trykningen af 2. serie i 1908. Som følge af dette papirs noget grovere kvalitet blev trykket af 1917-oplaget derfor noget mere uregelmæssigt og med flere vilkårlige farvepletter og tryktilfældigheder, som her optræder hyppigere end på de tidligere udgivne trykserier. Dette forhold gør, at pladning og bestemmelse af variant-erne i 1917-oplaget er noget vanskeligere at fastslå, lige-

som risikoen for fejltydninger også er betydeligt højere. I det efterfølgende udvalg er der således alene medtaget de sikre varianter, der har kunnet spores i 1917-oplaget. De mange hidtil uregistrerede positioner og kombinationer af varianter, som ses optræde i dette oplag, synes tillige at indikere, at klichéerne på de fire genbrugte trykplader fra 1913 (ABCD) i adskillige tilfælde må være blevet udskiftet med andre eller have ændret deres placering på trykpladen i forbindelse med fremstillingen af 1917-oplaget.

NV-hjørne marginal-blok, fabrikation `82-K` (54. tryk, udgivet d. 4.8.1917) med positionerne 1-2/11-12 og retvendt arkrand-vandmærke.

Alle mærkerne er med varianten: Lille "knop" på overkanten af 2-tallets halsbue lige under højre lodstabel af "N" i "DANMARK" (hidtil uregistreret, men optræder adskillige gange i arket).

Derudover ses på position 2 varianten: Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO192, Alle2).

Matricefejlen: Stor farveplet under højre løves løftede forben (NFO27/M4) i hidtil uregistreret kombination med varianten: Enkelt lille farveplet under samme løves løftede forben.

Venstre mærke er med følgende varianter:
Farveplet under venstre løves forkrop (NFO15, G65).

Farveplet midt på 3. bøjle af kronen (NFO56ADGHK25; hidtil uregistreret som her på samme position som NFO15).

Farveplet i det øverste halve øje af "Ø" i venstre "ØRE" (NFO173, Alle56; hidtil uregistreret som her på samme position som NFO15).

To farvepletter mellem højre løves forben (NFO273, C56; hidtil uregistreret som her på samme position som NFO15).

Venstre mærke:

Farveplet lige over højre løves stående forben (NFO29, ACEFGHK35).

Midterste mærke:

Farveplet på venstre side af 2. øverste hjerte i mærkets venstre side (NFO64, Alle24; hidtil uregistreret som her på position 36 til højre for NFO29).

Højre mærke:

Farveplet midt på 2. bøjle af kronen (NFO51, Alle+D58; hidtil uregistreret som her på position 37 til højre for NFO64).

Højre mærke:

Hak på bagsiden af forreste bagben af højre løve (NFO36, Alle96).

Højre mærke:

Farveplet på venstre side af 2. øverste hjerte i mærkets højre side (NFO66, Alle44).

Farveplet mellem venstre løves haledusk og nakke (NFO227, Alle78; hidtil uregistreret i samme position som NFO66).

2 øre bølgelinie (1917-oplaget) med et udvalg af pladede samt hidtil uregistrerede varianter:

Venstre mærke:
Farveplet i den hvide ovalring til højre for øverste venstre bølgelinie (NFO 143, Alle25,37,79).

Venstre mærke:
Farveplet under højre løves løftede forben (NFO27/M4).
Højre mærke:
Farveplet i den hvide ovalring til venstre for øverste højre bølgelinie; en hidtil uregistreret variant.

Venstre mærke:
Farveplet under højre løves løftede forben (NFO27/M4).
Farveplet i den hvide ovalring til venstre på højde med underkanten af 2-tallets halskrumning (NFO167, ACDGHIK25).
Højre mærke:
Hvid farveplet i den røde ovalring til højre og på højde med den øverste streg på "E" i venstre "ØRE" (NFO161, Alle35; hidtil uregistreret som her på position 26 til højre for NFO167).

Første mærke (fra venstre):
Farveplet i øjet på "R" i venstre "ØRE" (NFO177, Alle77).
Andet mærke:
Farveplet mellem venstre løves haledusk og nakke (NFO227, Alle78).
Øverste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" nedadbøjet (NFO190).
"Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194).
Farveplet på venstre side af 2. øverste hjerte i mærkets højre side (NFO66, Alle44; hidtil uregistreret på position 78 sammen med NFO227).

Første mærke (fra venstre):
Lille "knop" på overkanten af 2-tallets halsbue lige under højre lodstabel af "N" i "DANMARK" (hidtil uregistreret; optræder flere gange i arket).
Andet mærke:
Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO192, Alle97)
Tredje mærke:
Farveplet i øjet af "O" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO196, Alle+D98).
Fjerde mærke:
Hale og hoved afskåret foroven på venstre løve (NFO255, Alle99).

Første mærke (fra venstre):
Stor farveplet mellem venstre løves hale og ryg (NFO226, oprindeligt GK85; muligvis en overført kliché fra plade G til plade C, position 53 på 1917-trykpladen).
Tredje mærke:
Farveplet hængende på højre løves løftede forben (NFO271, C55).
Fjerde mærke:
Defekt kors på kronen med manglede top på korset (en hidtil uregistreret variant/tryktilfældighed?).

2 øre bølgelinie (1917-oplaget) med et udvalg af pladede og hidtil uregistrerede varianter:

Venstre mærke:

Farveplet foroven på 1. bøjle i kronen (NFO48, AHI10).

Farveplet midt på 2. bøjle af kronen (NFO51, oprindelig Alle+D58, hidtil uregistreret på position A10).

Farveplet midt på buen af 4. bøjle af kronen (en hidtil uregistreret variant ulig NFO286).

Højre mærke:

Stor farveplet mellem venstre løves hale og ryg (NFO226, oprindelig GK85, muligvis en overført kliché fra plade K til plade A, position 11 på 1917-trykpladen).

Venstre mærke:

Hale og hoved på venstre løve afskåret foroven (NFO255, Alle99).

Højre mærke:

Lille "knop" på overkanten af 2-tallets halsbue lige under højre lodstabel af "N" i "DANMARK" (hidtil uregistreret, ses flere gange i arket).

Første mærke (fra venstre):

Øverste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" nedadbøjet (NFO 190), og: Lille "dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194).

Tredje mærke: To små farvepletter mellem højre løves forben (NFO260, Alle plader i 9 forskellige positioner).

Fjerde mærke: Farveplet på venstre side af 2. øverste hjerte i mærkets højre side (NFO66, Alle44). Dertil NFO190 & NFO194.

Venstre mærke:

Øverste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" nedadbøjet (NFO 190), og lille "Dryp" på buen af "P" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO194).

Højre mærke:

Tre små farvepletter mellem højre løves forben.

Højre mærke:

Lodstabelen på "P" i "POSTFRIMÆRKE" bøjet og tyk (NFO314, C16).

Dertil NFO190 & NFO194.

Parstykke på tryksagsbrev med sørgerand fra Hjørring til Nibe, annulleret HJØRRING/16.5.[19]18. 3-6 E' (BRO IIIb). Højre mærke med varianten: Farveplet i den hvide ovalring under højre lodstabel på første "A" i "DANMARK" (NFO303, pladerne A-I ÷ C, position 74). Dertil varianterne: NFO27, NFO212, og NFO 313 (hidtil uregistreret i denne kombination).

2 øre bølgelinie (1917) med firmaperforering "G.B." (anvendt af Gyldendalske Boghandel i København fra maj 1908).

Sendt som tryksag og efter al sandsynlighed sammen med et korsbånd med modtagerens adresse. Annulleret af avispostkontoret i København med dato- og tidafgangsstempel "KJØBENHAVN/23.3.[19]18.2-3 E/A. P./1" (BRO IIIb).

Mærket er med varianterne: Farvestreg foroven på buen af "D" i "DANMARK" (NFO78, pladerne AGHK, position 54), og: Farveplet forneden på venstre skråstabel af "A" i "DANMARK" (NFO80, pladerne AGHK, position 54), samt: To svage farvepletter på anden bøjle af kronen (NFO282, pladerne AGHK, position 54).

Lokal tryksagsporto for op til 250 gram var 3 øre i perioden fra d. 1.11.1917 til og med 31.12.1918, hvorfor forsendelsen her er underfrankeret med 1 øre (hvilken muligvis har været påsat som mærke på selve adresse-korsbåndet). Som svensk trykt informations-indstikshæfte (udgivet i Stockholm, 1917, vedrørende et lægeligt instrument opfundet af Carl O. Segerberg) repræsenterer objektet en sjælden bevaret forsendelsestype i Danmark.

2 øre bølgelinie (4. serie, 1919, UTAKKET)

Blandt trykoplagerne i 4. serie forekommer der både helt og delvist utakkede mærker. De fremkom som regel som en følge af manglende gennemførelse når flere ark af gangen skulle takkes. Disse mærker

var enten passeret usete gennem frimærke-kontrollen eller blev bragt illegalt ud fra trykkeriet. Mærkerne stammer alle fra fabriksnummer 'No. 123 - H' (= 21. fintakkede oplag, tryk 54, leveret d. 12.4.1919). Det menes, at der har eksisteret i alt 7-8 utakkede helark fra 4. serie.

På mærket (1) har takningskammen ramt den nederste horisontale række og højre marginalrand. Mærker i denne række er derfor kun utakkede på tre sider.

(1)

2 øre bølgelinie
(4. serie) som hhv.:

(2)

(1) delvist utakket enkeltmærke med S-arkrand og optakket højre side af S-marginal.

(2) i utakket parstykke, positionerne 87-88, med varianterne (på venstre mærke): Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190), og (på højre mærke): Højre lodstabel på "M" i "DANMARK" forlænget nedad (NFO98, Alle88).

(e)

Brev med 2 øre bølgelinie (4. serie) i enkeltmærke og som UTAKKET 4-blok med højre arkrandmarginal (bordure), positionerne 39-40/49-50, og varianter på NV-mærket: Hvid plet på højre løves bagben og hvid plet over yderste øvre højre hjerte (NFO268, ADEFGH39), og SV-mærket: Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190).

Sendt som lokalbrev i København og annulleret med to sorte retvendte dato- og tidsstempler 'KJØBENHAVN/ 5.11.[19]19 2½ 4-E/K.' (BRO IIIb-3). Taksten for lokalbreve på op til 250 gram var 10 øre fra d. 6.10.1919 til 1.3.1921.

EN YDERST SJÆLDEN POSTAL ANVENDELSE AF UTAKKET 2 ØRE BØLGELINIE, AF HVILKE DER KUN KENDES FIRE.

2 øre bølgelinie (4. serie, 1919, UTAKKET)

(e)

8-blok, position 51-54/61-64 med venstre marginalrand.
Positionerne 51, 53, 54, 61 og 63 er her med varianten:
Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190).
Position 53 er tillige med varianten:
Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO192, Alle plader, i 11 forskellige positioner).

4-blok, Plade D, positionerne 57-58/67-68,
med to varianter på NV-mærket:
Stort hak i mærkekanten under venstre løve
(NFO68, D57),
og:
Lille farveplet på højre løves løftede forben
og lille farveplet under samme forben (NFO276, D57).

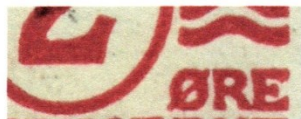

Sjælden delvist utakket 4-blok, position 9-10/19-20. med marginalrand og fabriksnummer 'No. 123 - H'.
Position 9 og 20 er her med varianten: Øverste streg på "E" i højre "ØRE" nedadbøjet (NFO190).
Position 9 har desuden varianten: Fodstreg på "P" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO192, Alle plader, i 11 forskellige positioner).

Position 10 er med varianten: To små farvepletter mellem forbenene på højre løve (NFO260, alle plader, position 10).
Position 20 er med varianten: Farveplet i øjet af "R" i venstre "ØRE" (NFO177, alle plader, position 20).
De tre sidstnævnte varianter er hidtil uregistrerede i disse positionskombinationer.

2 øre bølgelinie (8. serie, arkvandmærke IV kors, kamtakning 14x14½):

8. serie opstod ved, at en af trykpladerne i 4. serie (NFO, plade G) i 1926 blev grundigt retoucheret, hvorved bl.a. den store farveplet under højre løves løftede forben (NFO27/M4) helt forsvandt; der er dermed reel tale om en ny trykplade, som fra da af blev benævnt plade K). Den nye plade er lavet efter den såkaldte "3. fremstillingsmetode", hvor trykpladen blev sammensat af 5 lodrette matriceblokke, hver bestående af 20 klichéer, hvorfor matricefejlene gentages systematisk i alt 5 gange på pladen.

Type I: Øverste streg i "E" er lige afskåret lige ved mærkets kant og 2-tallet har afrundet hjørne nederst til venstre.
8. serie udkom mellem april og juli 1926 i 3 oplag (tryk 60-62), i varm og kraftig rød farve; mærket her er med klichéfejlene: Farveplet ved venstre løves halerod (NFO252, Alle+A96) og: Hak/brud på højre løves forreste bagben (NFO36, Alle+A96).

2 øre bølgelinie (9. serie, arkvandmærke IV kors, kamtakning 14x14½):

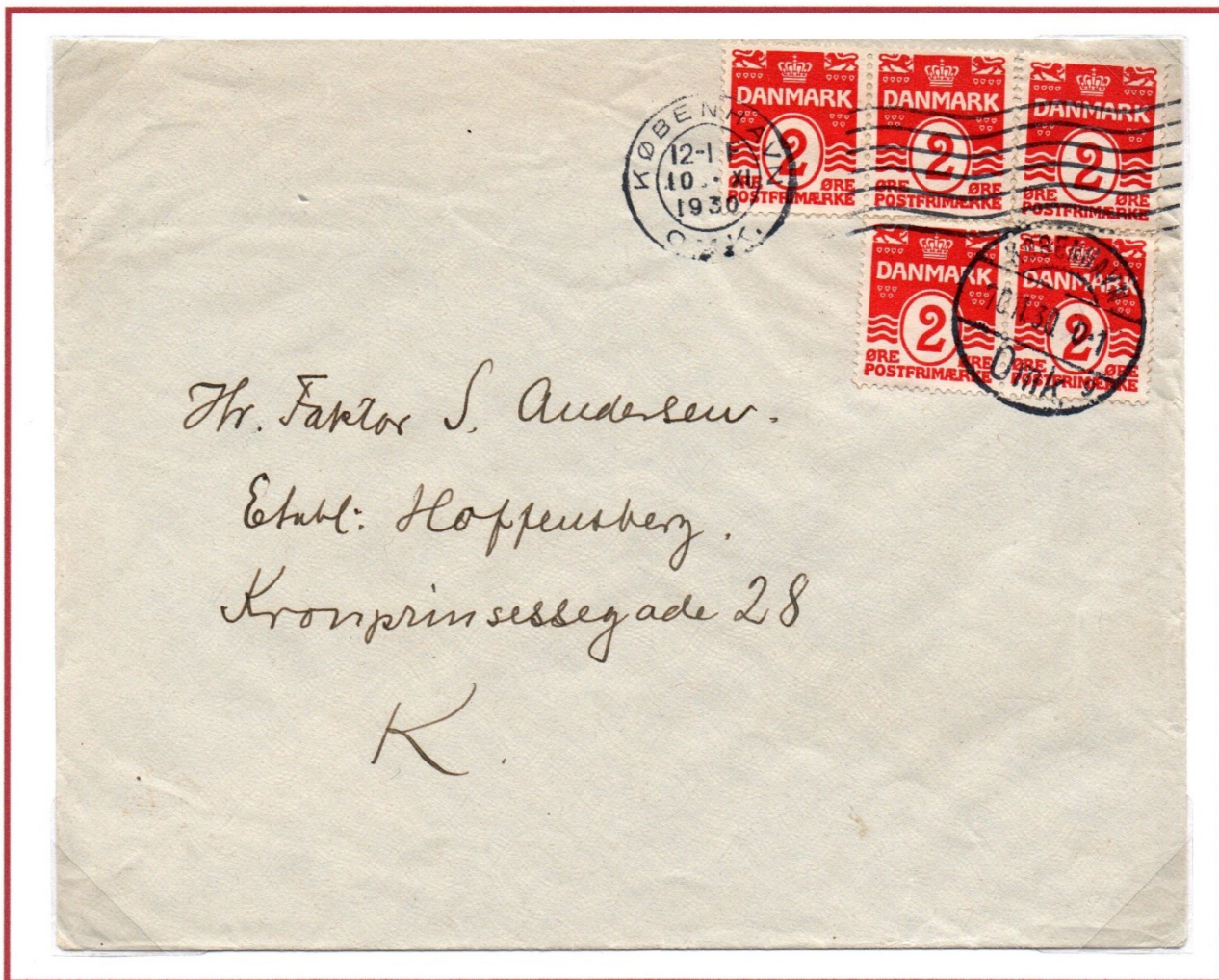

(2)

9. serie blev fremstillet med et helt nygraveret moderstempel, der blev fremstillet i 1926 og anvendt i 1927 fra og med fabriksnummer '308'. Serien indeholder kun en enkelt matricefejl og i alt 14 varianter. De fleste af disse optræder kun i blokken fra 1 kr. reklamehæfte ('KKKK'-hæftet, udgivet i 1929) og er alle ret sjældne.

Type II: Øverste streg i "E" er skråt afskåret indenfor mærkets kant og 2-tallet har et skarpt hjørne nederst til venstre.
9. serie udkom mellem maj 1927 og februar 1933 i 7 oplag (tryk 63-69), i lys og klar rød. Mærkerne (1-2) er med hhv. ret og spejlvendt vandmærke.

9. serie, type II, i klar rød, i 5-blok på lokalbrev sendt fra Valby til København.
Annuleret med dag- og tidafgangstempel 'KØBENHAVN/10.11.[19]30. 0-1/Omk. 9' (BRO Vc)
samt tid- og dato-maskinankomststemplet 'KØBENHAVN/12-1 F/10 - XI/1930/OMK. 9'
(NMS B 1a ROM).

Taksten for lokalporto var fra d. 1.3.1921 til og med 30.6.1946 på 10 øre for breve op til 50 gram.

8. serie:

I 1926 undergik Plade G fra 4. serie en omfattende retouchering, hvorved bl.a. de klichéer, der hidtil havde vist matricefejlen M4 (NFO27), nu individuelt fik fjernet farvepletten under højre løves løftede forben.

Mærker trykt med denne nye plade (af NFO benævnt som plade K) udkom med i alt tre oplag (tryk 60-62) fra d. 19.4. til 10.7.1926.

Det er disses tryks sekundære varianter, der muliggør en identificering af de retoucherede plade K-mærker.

8. serie (type I), plade K, med varianten: Skrå halebue på venstre løve (NFO1, Alle7). Mærket dokumenterer, at matricefejlen M4 (farvepletten under højre løves løftede forben) i 1926 var blevet bortretoucheret, hvor den i 2. og 4. serie (hhv. NFO15 og NFO27) optræder på adskillige plader med respektive 24 og 7 forskellige positioner af arket (herunder position 7). Mærket her er datoannulleret '17.7.[19]26'.

9. serie:

I 9. serie optræder der samlet set kun en enkelt matricefejl (NFO247: Tyk tunge på venstre løve) og i alt 14 ret sjældne varianter (NFO12, 38, 59, 100, 110, 248, 266, 306, 333, 334, 335, 336, 337 og 338). Visse af disse (NFO100 og 334-338) ses kun i hæftearket med KKKK-reklamevedhængen udgivet i 1929.

Fire marginal 4-blokke (NV-NØ-SV-SØ) fra et helark af 9. serie (type II), i lys og klar rød, her med SPEJLVENDT arkvandmærke IV kors og fabriktionsnummer 'No. 447-Y', der blev udsendt som det sidste trykoplæg af 2 øre bølgelinie mærket i bogtryk d. 8.2.1933 (tryk 69). Fremstillet ved brug af 2 trykplader i et oplæg på i alt 7079 ark (hver med 100 mærker).

SØ 4-blokken er med varianten: Farveplet midt på 4. bøjle af kronen (NFO59, position 90), som kun optræder i 9. serie.

2 øre bølgelinie med reklametryk (1929, arkvandmærke IV kors, kamtækning 14x14½)

I frimærkehæfter med reklamevedhængsmærker, som blev udsendt i årene 1927-1933, bestod hvert blad af en 6-blok, hvoraf de fire yderste var postfrimærker og de to inderste reklamemærker. I december 1929 udkom således et 1 kr. frimærkehæfte med bl.a. fire stk. 2 øre bølgelinie (i et selv-

stændigt trykoplæg af 9. serie, type II). Hæftet er sammensat med reklamemærker for firmaet "Fire K'er" (Københavns Kul og Koks Kompagni). Det samlede antal 2 øre bølgelinie mærker i denne udgave udgør ca. 3000 stk., hvilket gør dem og især hæftets mærkevarianter ret sjældne.

(1)

(2)

(3)

2 øre bølgelinie, 9. serie (type II, 1929)
trykt med reklamevedhæng for "Fire K'er", her som hhv.:

(1) Enkeltmærke.

(2) Parstykke med variant på venstre mærke: Lang lodstabel på "P" i "POSTFRIMÆRKE"
(NFO336, ukendt position i helarket; ses kun i 9. serie, type II).

(3) 4-blok med variant på NØ-mærket: Afhøvlet hale på højre løve
(NFO266, ukendt position i helarket; ses kun i 9. serie, type II).

2 øre bølgelinie med reklametryk (1929)

4-blok 2 øre bølgelinie indeholdt i et 1 krone frimærkehefte med reklamevedhæng for "De fire K'er" (Københavns Kul og Koks Kompagni). Samlet indeholder heftet ti stk. 7 øre bølgelinie, i lys grøn, fire stk. 5 øre bølgelinie, i brun, fire stk. 2 øre bølgelinie (9. serie, type II), i klar rød, samt to stk. 1 øre bølgelinie, i orange.

To 2 øre bølgelinie (9. serie, type II, 1929) i parstykke med reklamevedhæng ("Fire K'er") i let overfrankering på 1 øre, anvendt på et 7 øre *helsags brevkort* (EB 83/99H), i lilla, afsendt d. 27. maj 1932 fra København til Haderslev.

Nederste mærke er med varianten:

Skråt skarpt afskåret nederste streg på "E" i "POSTFRIMÆRKE" (NFO 337, position 19 i helarket; optræder kun i 9. serie, type II).

Annuleret 'KØBENHAVN/18.45/27 MAJ/1932/K' (NMS B 1a 2x6 ANT) og 'KØBENHAVN/27.5.[19]29/K 24' (BRO Vc).

Landsportoens for brevkort var i 1932 på 10 øre.

2 øre bølgelinie. STÅLSTIK (1933-1938, uden vandmærke, takning 12¾)

Efter det dansk postvæsen i 1933 havde indkøbt en rotationspresse i Tyskland til brug for fremstillingen af postfrimærker i stålстик gik det stærkt med trykningen af de ny emissioner. Med enkelte undtagelser blev alle senere udgaver således trykt i stålстик på postvæsenets eget trykkeri.

Indtil medio 1934 tryktes bølgelinie-mærkerne på tysk papir (fra firmaet "Sallack" i Württenberg), som på grund af gummieringen giver mærkerne et blåligt udseende, når de betragtes bagfra. Det er tillige en ret porøs papirtype, og man gik derfor fra d. 8.5.1935 over til udelukkende at benytte dansk papir fra De Forenede Papirfabrikker, og som har et lidt mere gråligt skær.

2 øre bølgelinie udkom for første gang i stålстик d. 1.7.1933 (type I) og havde i store træk uændret forlæg i 1905-udgaven, men nu med en række graveringsændringer anlagt specielt for stålстик.

Der var fra 1933 således to markante ændringer: Ingen hjerter og to ringe i stedet for kun én omkring værditallet.

Mærket er med takning 12¾, og i begyndelsen af de første stålstikudgaver takkede man arkene således, at den øverste marginal blev gennemperoreret.

Dette var dog uhensigtsmæssigt, fordi personalet beskadigede arkene når de optalte beholdningen ved den daglige status. Kun det første 2 øre bølgelinie oplag i stålстик (tryk 1; 17. fabrikation) blev derfor perforeret gennem hele arkets øvre marginal.

Vandmærker anvendtes ikke længere.

Stålstikudgaven udkom for sidste gang i en let ændret version (type II) d. 14.12.1938. Denne type tryktes helt frem til 1964 med et samlet oplag på 43 millioner stk. Ifølge filatelisten Tom Plovst (her forkortet TP) kendes der hhv. 44 varianter af type I og 91 varianter af type II.

Prøvesorttryk af bølgelinie-seriens originale gravure i STÅLSTIK, her uden værdital i ovalens midte. Fremstillet uden lim i 1933 og inden farveprøvetrykkene med de indsatte valører. Gravuren blev genoptrykt i 2005 ved 100-års jubilæet for bølgelinie-mærkerne.

2 øre bølgelinie, type I, på TYSK papir (1. juli 1933), i mørkrød.

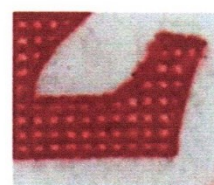
I postfrisk

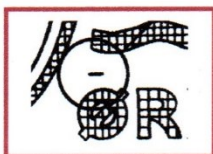
og

annulleret:
'ODENSE/18.6.[19]34/1'
(BRO Vd-1)

⇔ Type I:

Tomt felt i venstre løves løftede potespids, 3½ rasterfelter i 2-tallets fod og fyldte felter i 2-tallets ende.

TYSK papir, med varianten: Kraftig streg over "Ø" i højre "ØRE" (TP30, position 20 i hvert 2. ark af oplag 17 (tryk 1); SAVA197A); dato annulleret '4.1.[19]37'. Varianten optræder tillige på DANSK papir i hvert 2. ark af oplagene 108 (tryk 2) og 169 (tryk 3).

Ståltryksvarianterne er som følge af deres generelt meget svage synlighed på mærkerne i det efterfølgende tydeliggjort med reproduktioner fra T. Plovsts bog.

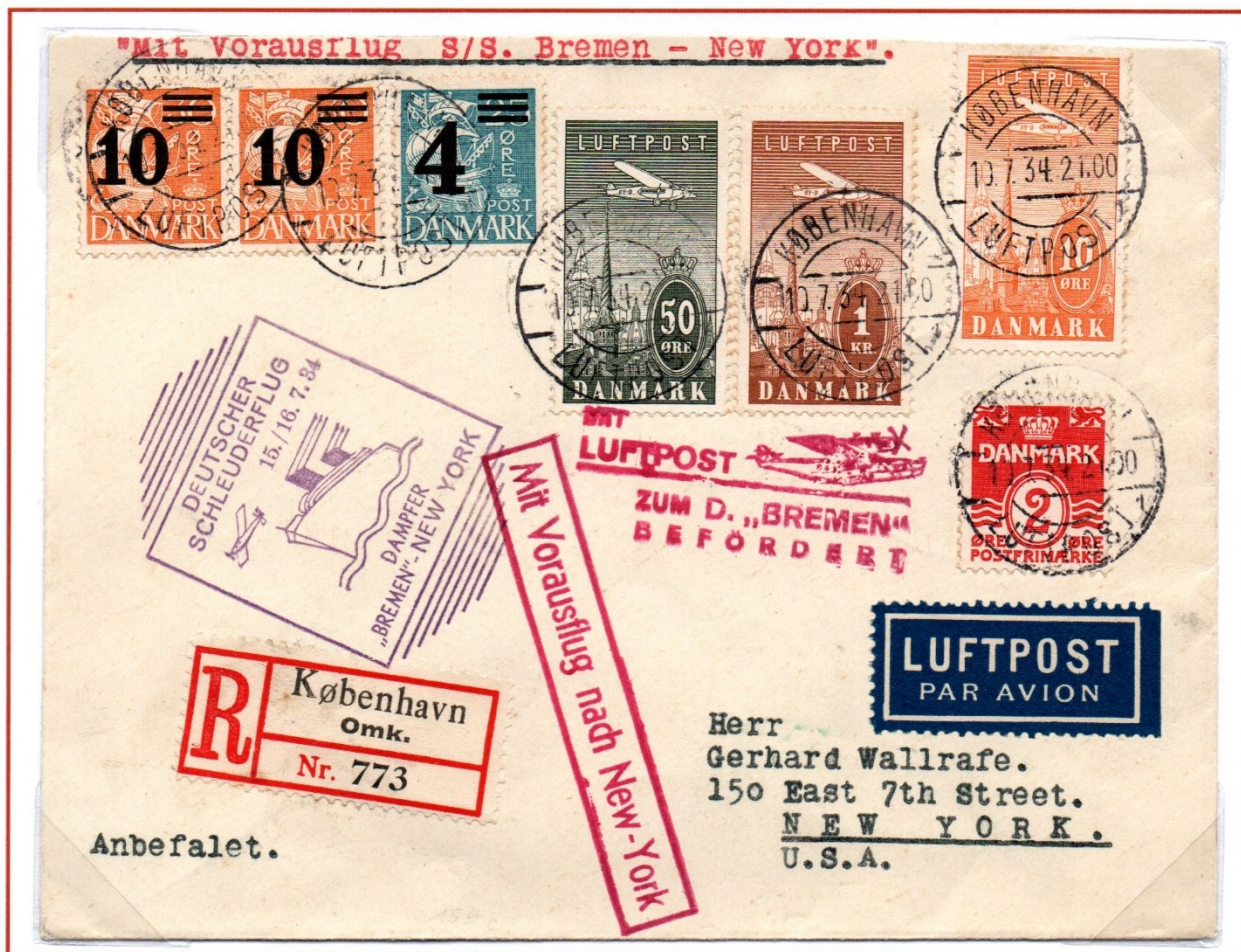
4-blok på TYSK papir, med en hidtil uregistreret variant på SV-mærket: Hvid(e) plet(ter) på den inderste røde ovalring til højre for 2-tallets top og lige under "N" i "DANMARK". Annulleret med fire sorte dag- og tid-afgangstempler 'AARHUS/30.5.[19]34.18.00/*2*' (BRO III d).

TYSK papir kendes på at være mere porøst og blåligt set fra bagsiden end DANSK papir, som er mere gråligt. Type I på TYSK papir udkom i ét oplag (tryk 1; fabrikation nr. 17) med i alt 17.312 ark à hver 100 stk.

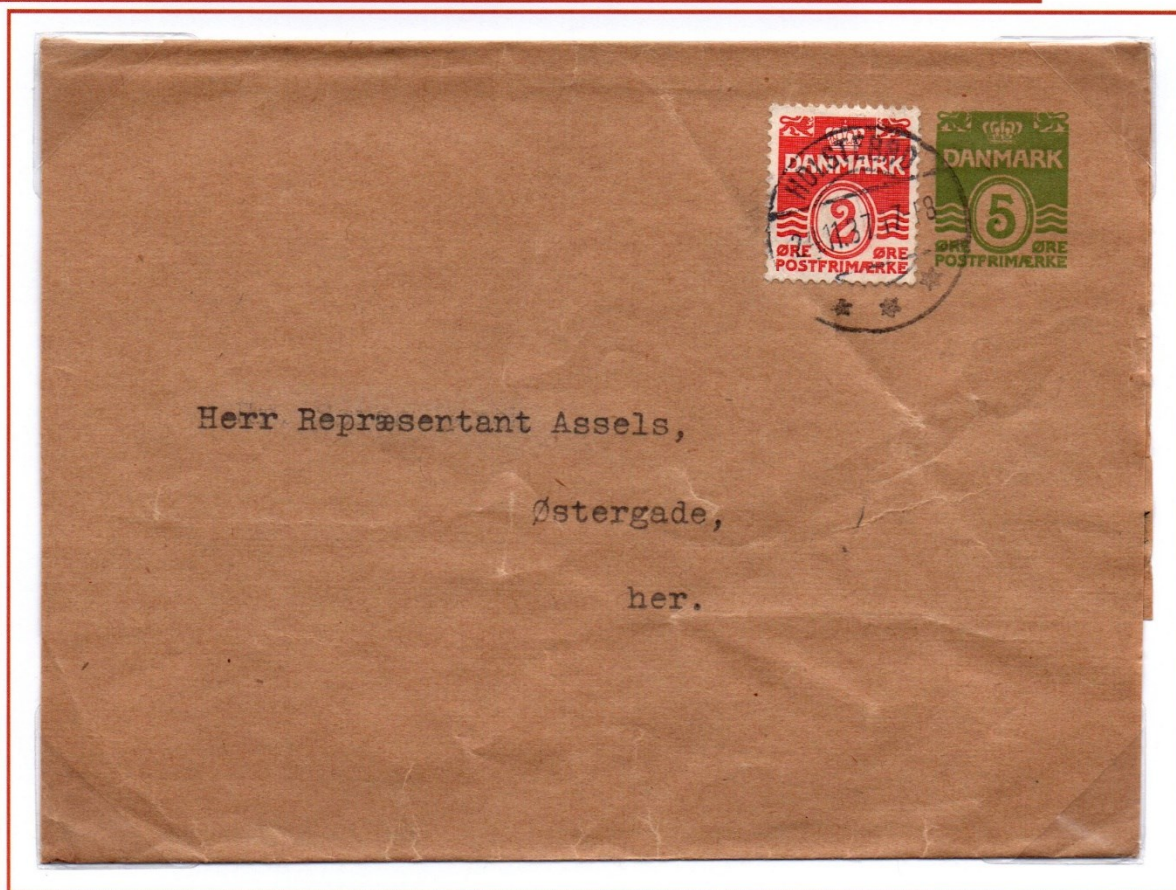

2 øre bølgelinie, type I, på hhv. TYSK og DANSK papir, anvendt postalt.

Da der endnu ikke fandtes Atlanterhavs-gående fly, var dampskibet 'Bremen' i årene 1928-29 blevet udstyret med en katalpultanordning for en postvandflyver, der sejlede halvt med over Atlanterhavet, hvorefter den fløj i forvejen resten af rejsen til New York. Derved blev luftpost befordringstiden til Amerika afkortet betragteligt.

2 øre bølgelinie, type I, på TYSK papir, anvendt som delfrankering på luftpostbrev sendt fra København d. 10.7.1934 via Tyskland (Köln) til New York, hvortil det ankom 6 dage senere d. 16. juli.

Lokaltakst for tryksager i 2. vægtklasse var i 1937 på 7 øre, hvorfor forsendelsen er korrekt frankeret.

2 øre bølgelinie, type I, på DANSK papir, anvendt som delfrankering på korsbånd (XB43) med 5 øre bølgelinie værdistempel, i grøn, på lokal tryksagsforsendelse. Annulleret med sort dato- og tidafgangstempel 'HOLSTEBRO/24.11.[19]37. 17-18' (BRO IIc-2).

2 øre bølgelinie, type I, på DANSK papir (8. maj 1935), i rød.

Ovenfor som hhv. postfrisk og annulleret 'KØBENHAVN/12.25/29 MAJ 1935/OMK', samt i parstykke på brevafklip, annulleret med to sorte SVENSKE datostempler 'MALMÖ 1/1.8.[19]37/BREV G' (BRO-type).

(1)

(2)

(3)

Tre mærker med varianterne:

- (1) Små røde farvestreger i buen på "R" i "DANMARK" (TP28, position 61 i oplag 169, tryk 3; SAVA197C).
- (2) Rød farvestreg udenfor mærkebilledet bag højre løves bagpote (TP29, position 71 i hvert 2. ark af oplagene 108, tryk 2, og 202, tryk 4; SAVA197B). Mærket er dato annulleret [19]38'.
- (3) Kraftig rød farvestreg over "Ø" i højre "ØRE" (TP30, position 20 i hvert 2. ark af oplagene 108, tryk 2, og 169, tryk 3; SAVA197A). Mærket er datoannulleret '2.8.[19]37'.

4-blok med venstremarginal og hidtil uregistrerede varianter på de to øverste mærker:
Defekte kors på kronen;

samt gruppevarianten:
Rød lodret streg (fremførings-spør) gennem hele blokkens venstre side foranlediget af farveafsmitning fra fremførings-hjulet.

10-blok med to hidtil uregistrerede varianter:

2.-4. mærke & 6.-8. mærke:
Hvid(e) plet(ter) på inderste røde ovalring til højre for 2-tallets midte.

7. mærke:
Hvid plet på den inderste røde ovalring lige over 2-tallets halskrumning og midt under "MA" i "DANMARK".

Ifølge www.stamp.porsgaard-larsen.com kendes der yderligere ni varianter af 2 øre bølgelinie, type I, mens T. Plovst opregner i alt 44 nummererede varianter (de såkaldte "pladesår") på type I.

Type I på DANSK papir udkom i fire oplag (tryk 2-5; fabrikation nr. 108, 169, 202 og 280) med i alt 45.342 ark à hver 100 stk. Fabrikationerne 108, 169 og 202 genkendes specielt på riflet gummi.

2 øre bølgelinie, type I, på DANSK papir, med to hidtil uregistrerede pladesår-varianter:

3. mærke (fra venstre) er med en hidtil uregistreret pladesår-variant på type I: Farvestreg mellem "R" i højre "ØRE" og "K" i "POSTFRIMÆRKE".

Variante ses også på type II mærker (TP13), hvor den er registreret på mærker fremstillet med trykcyliner 1, plade 1, og er kendt i oplag 708 til 1489.

Landsporto for breve op til 50 gram var fra d. 1.1. 1927 til 30.6. 1940 på 15 øre, hvorfor frankeringen er korrekt.

4-strebe af 2 øre bølgelinie, type I, på dansk papir, som delfrankering på brev sendt fra Nakskov til København og suppleret med 7 øre H.C. Andersen mindeudgave i lilla. Annulleret med 5 sorte dato- og tidafgangsstempler 'NAKSKOV/6.1.[19]36.21.40 (BRO IId-5).

3. mærke (fra venstre) har en hidtil uregistreret pladesår-variant: Farvestreg mellem "R" og "K" i "POSTFRIMÆRKE".

Taksten for et brev kort til udlandet var 20 øre fra d. 21.11.1933 til 30.6.1940, hvorfor frankeringen er korrekt.

3-strebe af 2 øre bølgelinie, type I, på dansk papir, anvendt som delfrankering på brev kort sendt fra Haslev til Tjekkoslaviet og suppleret med parstykke af 7 øre bølgelinie i lilla. Annulleret med 3 sorte dato- og tidafgangsstempler 'HASLEV/29.4.[19]38. 16-17' (BRO IIc-5).

2 øre bølgelinie HALVERET, type I, på DANSK papir,

i en sjældent forsøgt anvendelse på brev.

Halveret 2 øre bølgelinie anvendt som delfrankering på brev sendt fra Rønne til København og frankeret sammen med 2 x 7 øre H. C. Andersen mindeudgave (1935), i lilla, samt et julemærke 1936.

Annulleret med sort dato- og tidafgangsstempel 'RØNNE/29.12.[19]36.21.00' (BRO Ild-2).

Den uautoriserede anvendelse af et halveret 2 øre bølgelinie mærke, som her er blevet anvendt for at kunne opnå den korrekte portosats på 15 øre for indenlandske breve på op til 50 gram (gældende fra d. 1.1.1927 til 1.7.1940), blev underkendt af postvæsenet.

Brevet er derfor sat i strafporto med 2 øre (dobbelttakst for den manglende porto) og forsynet med påskriften '2' i blåkridt foruden et grønt frankeringsmaskineportostempel 'KGL.-POST PORTO STEMPEL/002/ØRE/DANMARK/159' med dato-ankomststempel 'KØBENHAVN/30.11.[19]36'IV'.

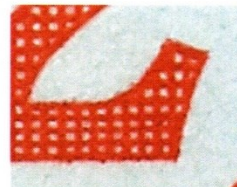
HIDTIL ENESTE KENDTE FORSØGTE ANVENDELSE AF ET HALVERET
2 ØRE BØLGELINIE I STÅLSTIK

2 øre bølgelinie, type II, på DANSK papir (14. december 1938), i rød:

⇔ Type II:

Fyldt felt i venstre løves løftede potespids og fire rasterfelter i 2-tallets fod samt tomme felter i tallets ende.

4-blok, position 81-82/91-92, med SV-marginaler, fabriktionsnummer * 763 (tryk 11) og gennemperforeret nedre arkrand. Position 82 er med en hidtil uregistreret variant: Stor hvid farveplet på højre løves hals.

⇔

3 stribe, med varianten: "Sprængt" 2-tal, her på det midterste mærke, (TP31, position 25 på hvert 2. ark af fabrikation nr. 1270 (tryk 20) og nr. 1489 (tryk 21) med trykcyliner 1).

⇔

3-stribe, med varianten: Spids fodstreg på første "R" i "POSTFRIMÆRKE", her på det midterste mærke (TP36, position 165 på hvert 2. ark af fabrikation nr. 1270 (tryk 20) og nr. 1489 (tryk 21) med trykcyliner 1).

⇔

Med en hidtil uregistreret variant: Rød streg udenfor mærkebilledet over højre del af kronen.

Type II udkom mellem 1938 og 1964 i 24 oplag (tryk 6-29; fabriktionsnumrene 403, 484, 497, 516, 708, 763, 864, 914, 970, 982, 1065, 1106, 1210, 1256, 1270, 1489, 1569, 1614, 1676, 1686, 1718, 1790, 1844 og 1902) med i alt ca. 43 millioner stk. T. Plovst anfører 91 nummererede varianter ("pladesår") på type II, fordelt på de to trykcyliner (den sidste med 2 trykplader).

Udvalg af 2 øre bølgelinie, type II, varianter og "pladesår" i stålstik.

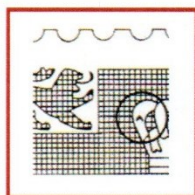
Grupperingen af de hidtil kendte stålstikvarianter på 2 øre bølgelinie opdeles i to hovedgrupper: (A) Gruppevarianter og (B) Enkeltvarianter. Gruppevarianter opstod som følge af forhold, der ikke skyldes prægefejl eller beskadigelser af den anvendte trykcyliner. Enkeltvarianter derimod, er de, som kan positionsbestemmes i arket og spores til hele eller dele af brugsperioden for den enkelte trykcyliner. Langt hovedparten af disse varianter skyldes såkaldte "pladesår", hvor trykcylinerens er blevet beskadiget på forskellig vis under fremstillingen af mærkerne. Nogle få af disse "pladesår" er ret iøjnefaldende, mens størstedelen er ganske små og ofte meget blege farvestreger, der ikke altid er umiddelbart synlige og optræder mange forskellige steder på mærkerne.

Der kendes samlet i alt 44 hidtil beskrevne varianter og "pladesår" på mærker af type I; men også på type II mærkerne optræder en stort antal "pladesår" varianter, der for langt størstedelens vedkommende dog oftest består af betydeligt mindre og undertiden endog meget blege og svært synlige farvestreger, der som regel kræver brug af lup for at kunne ses. De er opstået som følge af, at trykcylinerne blev beskadiget på forskellig vis under mærkernes fremstilling. Ifølge filatelisten Tom Plovst (her forkortet: TP) kendes der samlet i alt 91 nummererede varianter på type II, som blev trykt ved brug af to trykcyliner (1 & 2, den sidste forsynet med 2 trykplader). I det efterfølgende vises et mindre, men repræsentativt udvalg af disse type II "pladesår" varianter.

Eftersom "Pladesår" varianter på stålstikmærkerne generelt er svært synlige anvendes der i det efterfølgende alene illustrationer hentet fra Tom Plovsts specialkatalog *Danmarks stålstukne frimærker* om specielt bølgelinieudgaven 1933-65.

Variant: "Pladesår" under andet "R" i "POSTFRIMÆRKE" (TP23); trykcyliner 1, plade 1; optræder på position 50 i hvert 2. ark på dele af oplag 1270 (tryk 20) samt i hele oplag 1489 (tryk 21).

6-blok med positionerne 51-53/61-63; position 51 er med varianten: "Pladesår" på 1. bøjle af kronen (TP19), trykcyliner 1, plade 1; ses på hvert andet ark i dele af oplagene 516-1489 (tryk 9-21). Annulleret med to sorte dag- og tidafgangsstempler 'KØBENHAVN/27.5.[19]60.18.00/F.5' (BRO Vd).

Adskilt parstykke med en hidtil uregistreret variant: Kraftig bugtet farveløs streg tværs gennem begge mærker; stammer sandsynligvis fra det næstsidste oplag (tryk 28?) med fabriktionsnummeret '1844'. Annulleret med sort dag- og tidafgangsstempel 'NÆSTVED/[19]63.18.00' (BRO Ild-24).

2 øre bølgelinie, type II, med firmaperforering og anvendt på korsbånd:

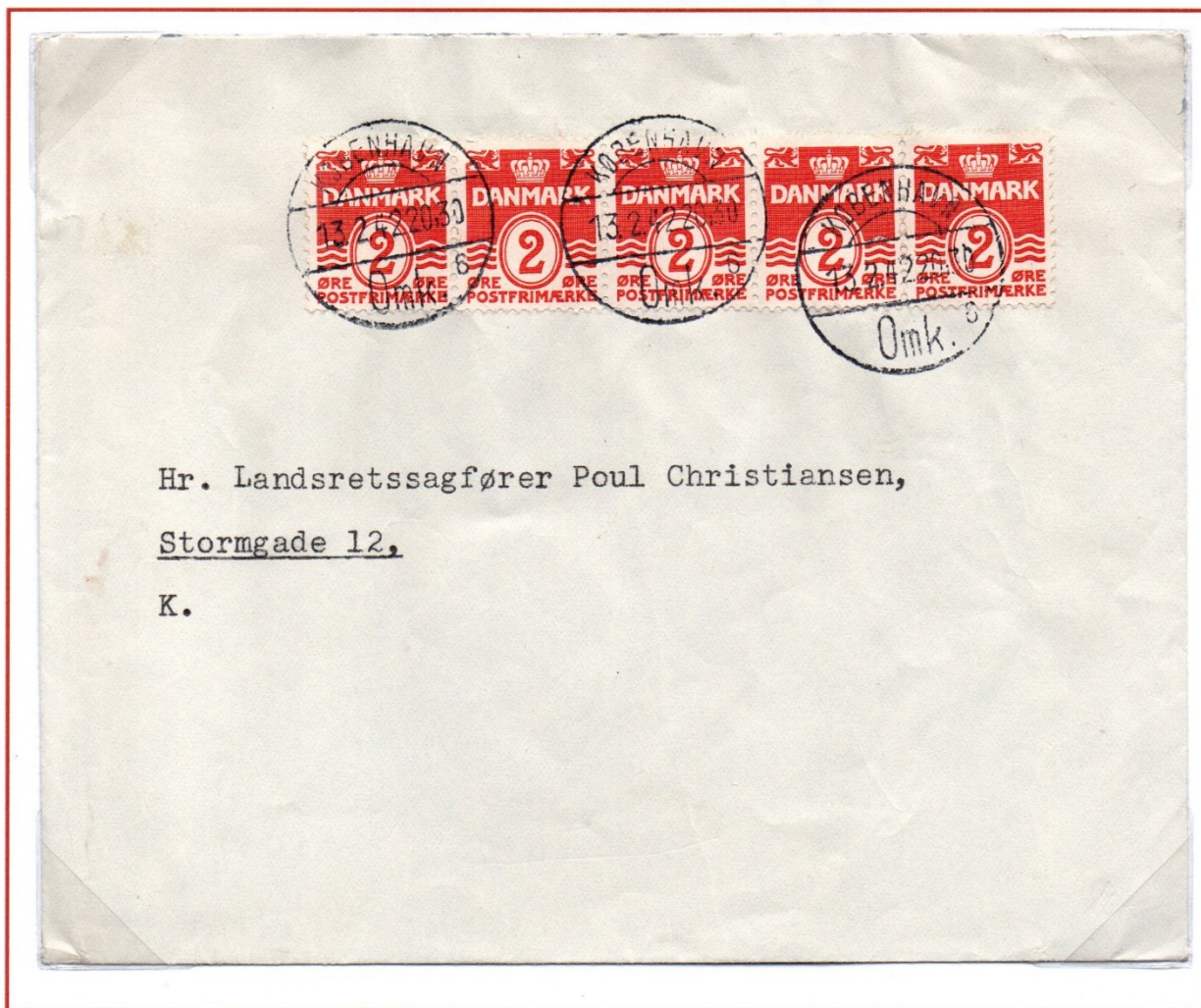
Lokalporto for tryksagsfor-sendelser på mellem 50 og 250 gram var 8 øre fra d. 1.7. 1940 til og med 2.7.1967, hvorfor begge kors-bånd er korrekt frankerede.

To lokalt afsendte helsags-korsbånd til firmaet Alfred Olsen og Co. A/S i København. Som helsagsfrankering er her benyttet hhv. et 6/4 øre bølgelinie provisorie-overtryk, i orange/blå (XB 49), og et 6 øre bølgelinie, i orange (XB 47). Hvert korsbånd er opfrankeret med 2 øre bølgelinie, type II, i rød, der begge er forsynet med lodret firmaperforering "F.D.B" (Forenede Danske Brugsforeninger, benyttet fra juni 1913 til maj 2004). Annulleret med sorte dato- og tidafgangsstempler hhv. KØBENHAVN/31.3.[19]41.19.10/Omk. 9 (BRO Vd-2) og KØBENHAVN/26.4.[19]42.20.30/Omk. 6 (BRO Vd-6).

2 øre bølgelinie, type II, på DANSK papir, med pladesår-varianter anvendt postalt:

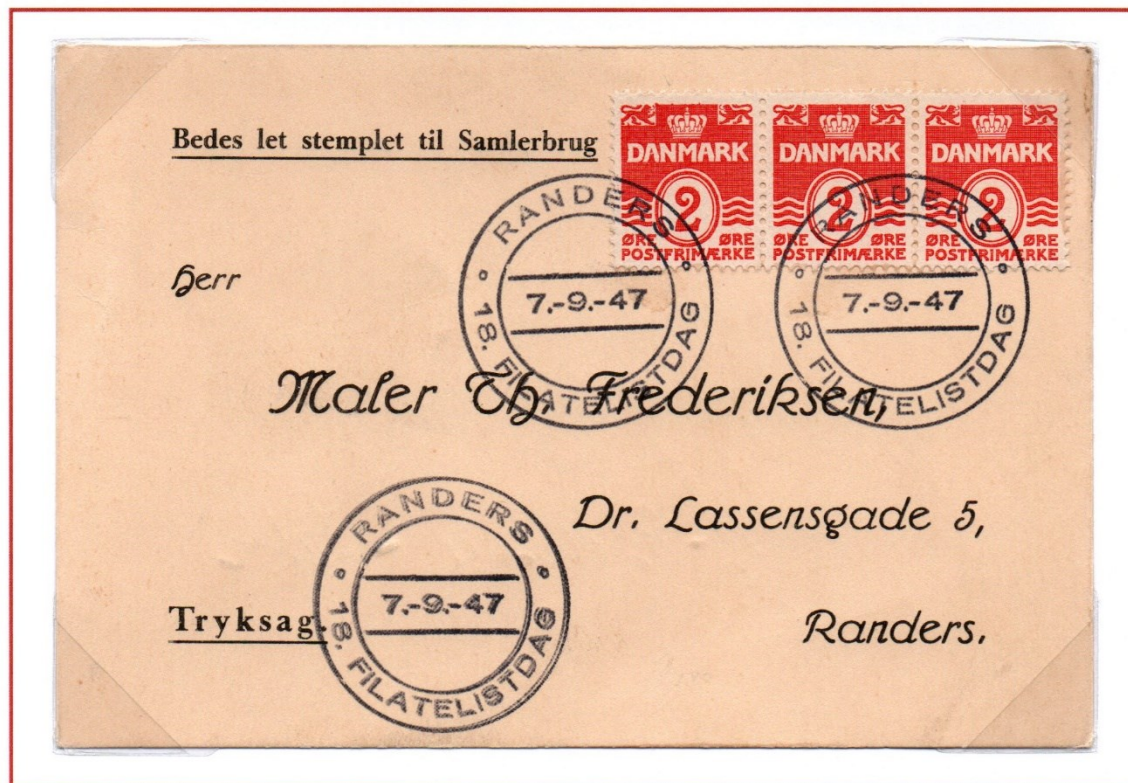
5. mærke (fra venstre) er med pladesår-varianten:

Lille farvestreg under nederste højre bølgelinie lige over "RE" i højre "ØRE" (TP50).

Varianten ses på mærker fremstillet med trykcyliner 1, plade 1, position 37, og er kendt i oplagene fra nr. 1270 til 1489.

Lokalportoen for breve på op til 50 gram var fra d. 1.7.1930 til og med 31.5.1950 på 10 øre, hvorfor frankeringen er korrekt.

5-strebe af 2 øre bølgelinie, type II, positionerne 33-37, anvendt på lokalbrev i København.
Annulleret med 3 sorte dato- og tidafgangsstempler 'KØBENHAVN/13.2.[19]42.20.30/Omk. 6' (BRO Vd-6).

1. mærke (fra venstre) er med pladesår-varianten:

Lille farveplet midt på 1. bøjle af kronen (TP19).

Varianten ses på mærker fremstillet med trykcyliner 1, plade 1, position 51, og er kendt fra oplag 516 (dog ikke i begyndelsen) til og med oplag 1489.

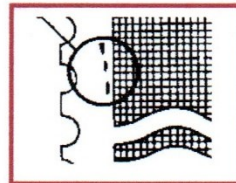
Taksten for lokale tryksagsforsendelser på op til 50 gram var 5 øre fra d. 1.7.1940 til 31.5.1950, hvorfor forsendelsen er overfrankeret med 1 øre.

3-strebe af 2 øre bølgelinie, type II, positionerne 51-53, anvendt på tryksagsbrevkort sendt lokalt i Randers.
Annulleret med 3 sorte specialstempler 'RANDE/7.-9.-[19]47/18. FILATELISTDAG'.

Et repræsentativt udvalg af "pladesår" varianter på 2 øre bølgelinie (stålstik, type II):

Det efterfølgende udvalg af gennemgående "pladesår"-varianter stammer alle (med mindre andet er anført) fra oplaget med fabriksnummer "1686" (tryk 20 fra år 1961), der blev fremstillet med trykcyliner 2, plade 1 & 2:

Røde farvestreger i venstre margin
lidt over 1. bølge
(TP67, plade 1, position 62).
Optræder i oplagene 1614-1676
samt i oplagene 1686-1902, men
her kun med en enkelt farvestreg.

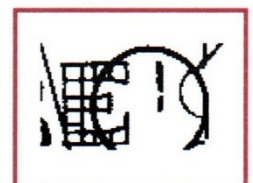
Rød farvestreg i den hvide oval
til højre for 2-tallets krumning
(TP68, plade 1, position 5).
Optræder i oplagene 1569-1902.

Rød farvestreg i "N" i "DANMARK"
(TP69, plade 1, position 1).
Optræder i oplagene 1569-1686 og 1902.

Rød farveplet på "R" i "DANMARK"
og svag rød farvestreg under
"E" i "POSTFRIMÆRKE",
samt del af marginalarknummer
(TP70, plade 1, position 41).
Optræder i oplagene 1569-1902.

Svag rød farvestreg i højre
margin midt ud for
"E" i "POSTFRIMÆRKE"
(TP71, plade 1, position 11).
Optræder i oplagene 1569-1902.

Udvalg af "pladesår" varianter på 2 øre bølgenie (stålstik, type II):

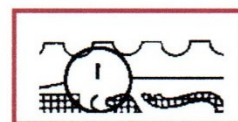
Rød farvestreg mellem den tykke røde ovalring og 3. højre bølge (TP72, plade 1, position 92).
Optræder i oplagene 1569-1902.

To svage røde farvepletter over "R" i venstre "ØRE" (TP73, plade 1, position 73).
Optræder i oplagene 1614-1902.

Rød farvestreg udenfor mærkebilledet mellem nederste venstre bølge og "Ø" i "ØRE" (TP74, plade 1, position 82).
Optræder i oplagene 1614-1902 (på nær oplag 1686).
Her eksemplar fra oplag 1902.

Røde farvestreger over højre løves tunge og til højre udenfor mærkebilledet og lidt under "K" i venstre "DANMARK" (TP75, plade 1, position 81).
Optræder i oplagene 1614-1902.

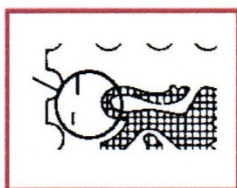
Rød farvestreg på kronens 5. bøjle samt nederst på skråstriben af "R" i "DANMARK" (TP76, plade 1, position 91).
Optræder i oplagene 1569-1902, her fra fabrikation `1686` (tryk 25).

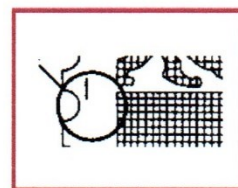
Røde farvestreger på skråstriben af "K" "DANMARK" og mellem "Ø" og "R" højre "ØRE" (TP77, plade 1, position 71).
Optræder i oplagene 1569-1696 og 1614-1902 med forskellige grader af tydelighed.

Udvalg af "pladesår" varianter på 2 øre bølgelinie (stålstik, type II):

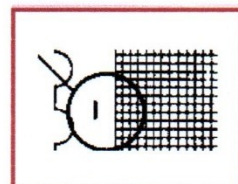
To svage røde farvestreger
i marginen ud for venstre løve;
den nederste streg her
nærmest usynlig
(TP78, plade 2, position 132).
Optræder i oplagene 1614-1902.

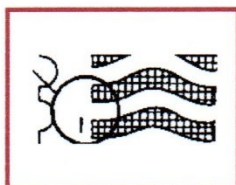
Svag rød farvestreg
i marginen ud for venstre løve
(TP79, plade 2, position 162).
Optræder i oplagene 1569-1902.

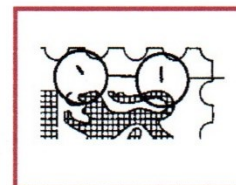
Farvestreg over 2-tallet
(TP80, plade 2, position 130).
Optræder i oplagene 1569-1902.

Svag og kort rød farvestreg
midt i venstre margin
(TP81, plade 2, position 142).
Optræder i oplagene 1676-1902.

Svag og kort rød farvestreg
i venstre margin ud for 2. bølge
(TP82, plade 2, position 172).
Optræder i oplagene 1676-1902.

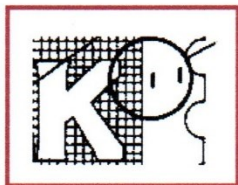
To svage og korte røde farvestreger
i marginen over højre løve
(TP84, plade 2, position 111).
Optræder i oplagene 1614-1902.

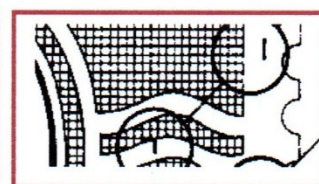
Rød farvestreg nederst i
lodstaben på "R" i "DANMARK",
samt del af marginalarknummer
(TP85, plade 2, position 141).
Optræder i oplagene 1614-1902.

Udvalg af "pladesår" varianter på 2 øre bølgelinie (stålstik, type II):

To svage røde farvestreger i højre mærgen ud for over "K" i "DANMARK" (TP86, plade 2, position 161).
Optræder i oplagene 1614-1902.

Tre meget svage røde farvestreger hlv. midt højre mærgen, under 2. højre bølge, og over "E" i højre "ØRE" (TP87, plade 2, position 121).
Optræder i oplagene 1614-1902.

Farvestreg i højre mærgen ud for 2. bølge, samt del af marginalarknummer (TP88, plade 2, position 151),
Optræder i oplagene 1614-1902.

To svage røde farvestreger over "Ø" i højre "ØRE", den ene lidt længere end den anden (TP89, plade 2, position 171).
Optræder i oplagene 1614-1902.

Flere meget svage røde farvestreger i højre mærgens nederste halvdel (TP90, plade 2, position 151).
Optræder meget svagt i oplagene 1569 samt i oplagene 1614-1902, i de sidste mere tydeligt.

Fire meget svage røde farvestreger over "R" i højre "ØRE", (TP91, plade 2, position 181).
Optræder i oplagene 1614-1902 og som her ofte med kun nogle få af farvestregerne synlige.

2 øre bølgelinie (stålstik, type II)

Tre 4-blokke anvendt mellem 1945 og 1960:

Annuleret med sort dag og tidafgangsstempel
`KØBENHAVN/28.9.[19]45.18.00/K.13` (BRO Vd-2).
Sandsynligvis fra oplag 708, tryk 10 (udg. i 1945).

Annuleret med sort dag- og tidafgangsstempel
`KØBENHAVN/18.3.[19]58.19.10/K. 27` (BRO Vd-4).
Sandsynligvis fra oplag 1270, tryk 20 (udg. i 1955).

Annuleret med sort dag- og tidafgangsstempel
`KØBENHAVN/12.8.[19]60.14.30/6. 3` (BRO Vd-2).
Sandsynligvis fra oplag 1614, tryk 23, eller oplag
1678, tryk 24 (begge udgivet i 1960).

HELARK med 2 øre bølgelinie (stålstik), i rød med blåt skær, på gråligt/blåligt papir med fabriksnummer `1902` (tryk 29) og arknummer `45832`.

Denne fabrikation, som blev udsendt i 1964, repræsenterer det sidste trykoplæg af mærket. Arket er her med den gennemgående "pladesår" variant: Rød farvestreg mellem "Ø" og "R" i højre "ØRE" (TP77, trykcyylinder 2, plade 1, position 71). Varianten optræder kun svagt synlig i oplagene 1569-1686 (tryk 22-25), mens den er mere tydelig i oplagene 1619-1902 (tryk 23-29).

Samlet og betragtet under ét udkom **2 øre bølgelinie** mellem 1905 og 1964 i bogtryk og stålstik med et totaloplag på knap 260,5 millioner eksemplarer. Det er dermed blandt de af bølgelinie-mærkerne, der opnåede de højeste oplagstal. Med sin 70-års udgivelsesperiode er det tillige det mærke, der udkom over den længste årrække.

